

ERDÉLYI GAZDA

Ganz és Társa vasöntő és gépgyár
részvénytársaság

LEOBERSDORF. BUDAPEST. RATIBOR.

Városi üzlet Budapest, Ferencziek tere 2.

Ajánlja:

Hengerszékeit (Mechwart szabadalma) darálás-, felbontás-, kiörlés- és simára örléshez, önműködő lisztkeverő gépeit, hámozó-, koptató- és egyéb malomgépeit, mint felvonókat, szitákat, szállítócsigákat-, zsákfelvonókat-, detacheurök- és egész malomberendezéseket.

Turbinákat, forgó ekéket gőz-, petroleum- és electromos hajtással.

Elektromos világítási és erőátviteli telepeket. Mindennemű kéregöntvényt.

Bánki rendszerű benzin és petroleum motorokat és locomobilokat.

Az 1900-ik párisi kiállításon 6 nagy díjjal és 8 aranyéremmel kitüntetve.

Uradalmak, gazdaságok, földbirtokosok, szeszgyárak stb.
körében kitűnően bevált

„Pef“ (Porcellán-Email-Festék)

Falakon és fán porcellánszerű, mosható mázolatot ad.

Legnagyobb tisztaság. Sok évi tartósság.

Nincs por, piszok, penész a vele mázolt falakon.

Gazdasági üzemek, mint tej-, vajkezelési és sajtkezelési helyiségek istállók, gépházak, élesztőkamrák, konyhák, fürdőszobák, klosették stb. részére felette célszerű.

Kimerítő ajánlattal és prospektussal szívesen szolgálnak az egyedüli gyárosok.

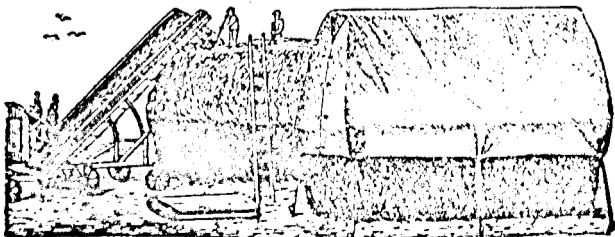
Festékgyárak:

Lutz Ede és Társa, Pozsony.

889.

VIZMENTES PONYVÁK

KAZAL, MOZDONY és CSÉPLŐGÉPEKRE.

Elpuszthatatlan minőségben

Repczeponyvák,

Vitorla-vászon

ponyvák,

Kocsi-ponyvák.

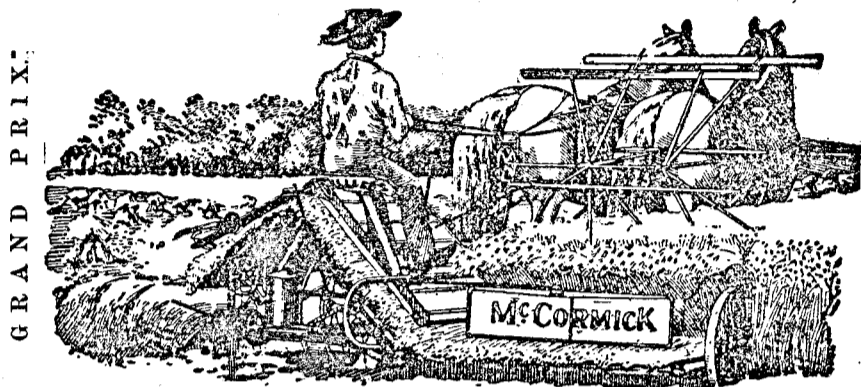
— Alapított 1890. —

Cs. kir. szab. vizmentes szövetgyár.

— 46 kitértetés. —

Mc Cormick Harvesting Machine-Company.

(Chicago-i aratógépgyár.)

Kévektő aratógép,
Fűkaszalógép,
Köszörükészülék,

„Daisy“ marokkrakó aratógép,
Szénagyűjtő gereblye és
Kévektőfonal.

(859.)

gyártmányai.

Ne vásároljon, míg gépeinket nem látta s árainkat nem kérdezte. Olcsó tartalék-
részek óriási raktára. Tessék mintakönyvet kérni!

WILLIAM J. STILLMAN
igazgató.

Évi termelés
362,000 gép.

BUDAPEST,
V. ker., Váci-ut 30 sz.

Hydraulikus Sajtókat

Szőlő-bor készítéséhez legújabb szerkezetben,
valamint

Gyümölcs-Must

előállításához a nagyban üzemben

legnagyobb munkabírás,

legsziporább sajtolás

leggyorsabb munka

Egyszerű és könnyű kezelés;

Bor- és Gyümölcs-Sajtókat kézi

használatra,

Szőlő- és Gyümölcs-Zuzókat,

valamint teljes

Borászati-felszereléseket rögzítetten és szállíthatóan,

Széna- és Szalma-Préseket, mint különlegességeket gyárt és szállít felelőség mellett a legújabb, legjobban bevált, kitértetésben részeseült szerkezetekben (793.)

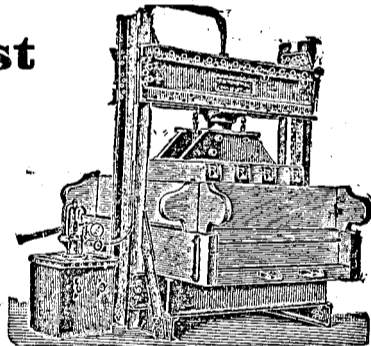
MAYFARTH Ph. és TÁRSA

csász. és kir. kiz. szab. mezőgazdasági gépgyára

BÉCS, II. Taborstrasse Nr. 71.

Kimerítő árjegyzék és számos elismerő irat ingyen.

Képviselők és ismét elárusítók kívántatnak

ELSINGER M. J. és FIAI Budapest,

V., Mária-Valéria-u. 10. szám.

Sürgönczim: „Elsinger Budapest, Thonet-udvar“

(Thonet-udvar.)

Vizmentes Ponyvák

elismert kitértő minőség — metr. 1 k. 70 fillér és följebb,

Zsákok

Tarpaulin- varrással és varrás nélkül 68 fillér és följebb
Rovatkás- Sátrak, esőköponyok, öltönyök.
Kender- kendertömlő, tüzi és itató-vedrek.

Árjegyzék és minták ingyen és bérmentve. — Leggyorsabb kiszolgálás. — Minden város jobb üzletében a mi gyártmányainkat tartják és sziveskedjék határozottan Elsinger gyártmányt kérni. (880.)

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10.

836

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
ugyis mint aGazdasági Egyesületek Országos Szövetsége
erkölcsi támogatásával alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulásával	400.000— K
Alapítványok és üzletrészekben	1268.080— „
Tartalékok	111 053-60 „
Összesen	1,779.133-60 K.
Első évi felesleg	90.349— K.

Biztosításokat elfogad tűz és jégkár ellen. — Az üzlet eredményében biztosított tagok díjában részesülnek.
Az 1901. évi üzleteredmény alapján az alapítók 5% kamatban, a biztosított tagok díjvisszatérítésben részesülnek. — Biztosítási ajánlatokat elfogad közvetlenül a központ vagy a képviselők közvetítésével és felvilágosítással és nyomtatványokkal minden irányban készséggel szolgál

az igazgatóság.

LITKE L., Pécs

cs. és kir. udv. szállító

Frigyes Főherceg Ő cs. és kir. Fensége, Szalvator Lipót Főherceg Ő cs. és kir. fensége és a Nemzetközi Hálókocsi és Európai Expressz-vonat-Társaság szállítója.

PEZSGŐFAJOK:

Sport Grand Vin Sec	Export pezsgők
Extra Sec	angol izlésre:
pezsgők: Dry-Dry.	Vin Brut Britannia Sec.

!Futányos árak! — Árjegyzék ingyen!

(821.)

MAGYAR INTÉZET.

LABORATORIUM

VÉDŐ-OLTÓANYAGOK TERMELÉSÉRE

BUDAPESTEN, VI. Nagy János-utca 6. szám.

TERMEL ÉS SZÁLLIT

VÉDŐ-OLTÓANYAGOKAT:

- a) a sertésorbáncz ellen
100 adag ára (I. és II. anyag) 14 kor.
- b) lépfene ellen
juhok részére 100 adag ára (I. és II. anyag) . . 15 kor.
szarvasmarhák részére 100 adag ára (I és II. anyag) 30 kor.
lovak részére 100 adag ára (I. és II. anyag) . . 30 kor.

Az intézet raktáron tart és mérsékelt áron szállít 10 adagos L. V. T. jegyű oltófecskeket, oltótüket, szörnyiró ollókat, maximal hőmérőket és más oltáshoz szükséges szereket.

(702.)

GÁLERNÓ

építési anyagok raktára

KOLOZSVÁR, MALOM-UTCA 16.

Telefon 494.

Állandóan raktáron tart és legolcsóbb árakon szállít mindennemű építési anyagot é. p.

Román és Portland Cement	Kátrányos fedél pép
Gipsz	„Dürabel“ zöld fedél lemez
Menyезet nádfonat	Tetőcserepek 860.
Kőagyagsővek	Disztéglák
Alagsővek	Chamotte téglák
Asztalt elszigetelő lemezek	Keramik lapok

Legjobb gyártmányok.

Oleső árak.

Černovsky & Co.

Ausztria-Magyarország

első és legnagyobb talajmívelési gépek gyára,

Böhmisch-Brod bei Prag. (847.)

Ajánlja általánosan jónak elismert, utolérhetlen, minden versenyen első díjjal kitüntetett s ezért legjobban elterjedt talajmívelő gépeit, mint: eddig több mint 40,000 db-ig gyártva, valamennyi répatermelő országban használatban.

Cernovsky-féle egysoros répakapa

Ugyanaz kombinálva három soros répa művelőgépre, minden vetőgépre alkalmazható és minden talajra alkalmas. Főelőnye a nagy emberi erő megtakarítás.

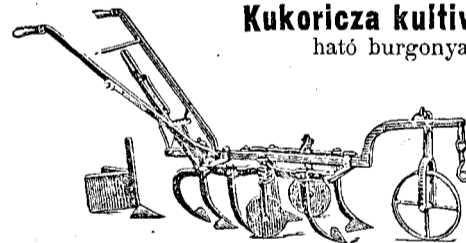
Kukoricza kultivátor, igen könnyen alkalmazható burgonya, szőlő és komlókertekben.

Chilisalétram szóró, 2, 4, 5 és 6-soros.

Kilencsoros acél kultivátor a tavaszi vetésnél pótlóhatatlan és nélkülözhetetlen.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

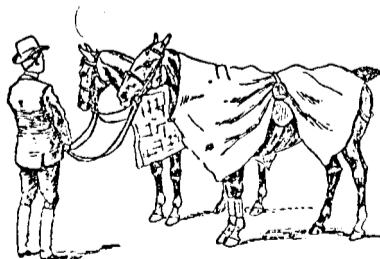
Magyarországi Vezérképviselő: Neubauer Sándor, Győr.

PÖSTYÉNI FLUID-GYÁR

Állatgyógyászati

készítményei:

Pöstyéni Thermal lófluid ára: egy üveg 2 kor. 80 fillér. 5 liter 25 kor. 10 liter 50 kor.

Pöstyéni Bliszter (folyékony) ára: egy üveg 4 kor.

Pöstyéni maró Bliszter ára: egy tégely 4 kor. (égetés szűkségtelen, a betegség ismétlődése kizárva).

Pöstyéni Embrocation ára: egy üveg 4 kor.

Pöstyéni maláta pogácsa (lepény) különlegesség, lovak és szarvasmarha hurutos megbetegedéseinél, ára 3 kor.

Pöstyéni sebkenőcs, csővenként 2 kor.

Unicum legyek és egyéb rovarok ellen. Alkalmazandó lovak és szarvasmarhánál, 1 liter ára 2 kor.

Amerikai állat táppor lovak, szarvasmarha, juhok és sertések számára 1/2 kiló 80 fillér, 1/1 kiló 1 kor. 40 fillér, 5 kiló 5 kor. (50—100 kilóig külön ár).

Pöstyéni sertésspor (Boróka-liszt) emésztést szabályozó és vértisztító készítmény: 1/2 kiló 80 fillér, 1/1 kiló 1 kor. 40 fillér, 5 kiló 5 kor. (80—100 kilóig külön árak).

Ragadós száj- és körömfájás elleni angol por 1/2 kiló 2 kor., 1/1 kiló 4 korona.

Megrendelhetők: 5% engedménnyel egyleti tagoknak az Állandó gépkiallításán Kolozsvárt, minden gyógyszerárban és nagyobb droguerákban, valamint:

Fluid-gyár Pöstyénfűrdő.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

(716.)

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, DEÁK FERENC U. 11. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

Kérjük a hátrálékos előfizetési díjak beküldését.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Kormánybiztos a székelyföldön.	247
Nagyenyedi IV. tenyészállat kiállítás és bikavásár. Eszika.	250
A faültetés és tűzoltóegyleteink. <i>Borbély György.</i>	250
A szalonna-minőség kérdése. <i>György Endre.</i>	251
Hogyan kell cirokot termelni?	252

Tárca:

A mindennapi kenyérért. <i>Sienkiewicz Henrik.</i> (15).	248
--	-----

Kisebb szakközlemények:

Háztartás. <i>Emma asszony.</i>	252
---	-----

Vegyes közlemények	252
------------------------------	-----

Hirdetések.

Az impregnált takarmányrépa- magvak

á legnagyobb csiraképességgel bírnak
és a
legbiztosabb termést adják.

Kaphatók csakis

MAUTHNER ÖDÖN

csász. és kir. udvari mag-
kereskedésében

BUDAPESTEN.

Kormánybiztos a Székelyföldön.

Hál' Istennek, eljutottunk a székely-kérdés megoldásának kezdetéhez. Mert ami most történt, az a kezdet, a komoly segítő munka bevezetése. Darányi Ignác földművelésügyi miniszter kinevezte a szép jövőjű állami akció vezetőjeül Sándor Jánost, Kis-Küküllő és Marostorda vármegyék főispánját és erdélyi gazdasági egyletünk igazgatóválasztmányi tagját.

Mi azt már hónapokkal ezelőtt részletesen megírtuk, hogy mi baja a székely földnek, a székely népnek. Azt is megírtuk, hogy körülbelül mit és hogyan kellene tenni a bajok orvoslására. Nem hűhó és lárma, hanem komoly munka, céltudatos és okos intézkedések kellettek ide. Ezeket hangoztattuk mi mindjárt a székely-kongresszus-akció első lépései alkalmával.

Nagy elégtétel nekünk tehát a megoldásnak ez a formája, amelyet Darányi miniszter, a tőle megszokott providenciával, rövidesen megtalált, miért is a legmelegebb elismeréssel üdvözöljük őt ez alkalomból.

Végre is: ez az egyetlen helyes mód és célravezető út. Azonban nemcsak a mód van helyesen eltalálva, de az ezen szerepre kizemelt férfiú is mindnyájunk bizalmára érdemes és arratermett munkaerő. Sándor Jánost nem kell nekünk ismertetni és méltatni olvasóink előtt. Ismeri őt és eddigi eredményes közéleti munkásságát az egész erdélyi hazarész. Erre a nehéz feladatra ma alig lehetett volna méltóbb embert találni őnála. Nyugodtan nézünk e téren való jövő működése elé és nem félünk, hogy az eredményben csalódnunk fogunk.

A székely kormánybiztosság nem csak dísz és méltóság, hanem egy rendkívül gondterhes, nagy felelősséggel, óriási munkával és fáradsággal járó elhivatás. Egy munkakör, melyben nem reprezentálásra, nem fényes szónoklatokra, nem kongresszusokra és bankettekre, hanem állandó, tervszerű, céltudatos munkásságra, főképen pedig közgazdasági tevékenységre és a székely nép régi erkölcsi állapotának, fentartó ősi értékeinek restaurálására lesz szükség.

Az új kormánybiztos főispánsága alatti két vármegyének is van nagy számu és épen a nemzetiségek közé beékeltsége, melynek nyomorúságai teljesen azonosak a tisztán székelynek mondott vármegyék lakosságával, csak hogy annyival még súlyosabb a helyzetük, hogy a létfontartás nehéz küzdelmei mellett a fajfontartásért is küzdelmet kell folytatniok. Ebben a kettős küzdelemben pedig nem a kongresszusok tanácsai, hanem egy erélyes, munkás vezető kéz segíthet, a melynek tulajdonosa, nemcsak általános elméletekkel, de egy hosszas és rendkívüli munkássággal betöltött közéleti pályán szerzett bőséges tapasztalatokkal és tudással felfegyverezve indul erre a munkára, a melyben nagy segítségére lesz az, hogy mint a közigazgatási pálya neveltje, teljesen ismeri az életet, s a segítséget és támogatást igénylő életviszonyokat s tudja, hogy hogyan és miképpen kelljen a népnek a legközvetlenebb és leggyorsabb segítséget nyújtani.

Sándor János nem új ember a most reábizott munkakörben. Hiszen Kis-Küküllő vármegyének 10 év óta nemcsak főispánja, de közgazdasági tekintetben is elismert vezére és irányítója, kinek nevéhez a vármegyei gazdasági életnek számos intézménye fűződik.

Alighogy e vármegyébe ment, az ő indítványára a törvényhatósági bizottság gazdabizottságot szervezett, mely az ő elnöksége alatt azonnal munkába fogott és oly kiváló tevékenységgel dolgozott, hogy e működés szép eredményének láttára a vármegyei gazdasági egyesület, mely megfelelő tőke és érdeklődés hiányában addig csak vegetált, fölfüggesztette a maga munkásságát — s csekély anyagi erejének átadásával — ügyeinek vitelét e bizottságra bízta.

Kitartó, becsületos munkával, erejének megfeszítésével és legjobb tudása szerint igyekezett mindig vármegyéje gazdasági érdekeit szolgálni. Felkarolta a gazdaközönység minden fontosabb, minden nagyobb horderővel bíró mozgalmát s egész erővel arra törekedett, hogy a gazdasági élet rohamos fejlődésével a vármegye életviszonyai is lépést tarthassanak és a modern gazdálkodás áldásaiban, megyéjének gazda-

Bizonyítvány! 10 év óta használt eredeti „Eclair” permetezőről

„A szövetségünk 1892-ben bevezette a
mivel félt Eclair permetezőt meg. ma is ugyan
teljesen éj v bátran állíthatom, hogy vele kész
vadás és munka képtelenségéig még egyet sem ideig
szemben lévő minőségű se nem szorították.
Tudály telmes 1901. június 10.

(532.)

Kulmányi forrás

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Budapest V., Alkotmány-utca 31. sz.

közönsége minél inkább és minél nagyobb mértékben részesülhessen.

Sándor János Kis-Küküllőben épp azon időszakban vette át a gazdasági egyelet ügyeit, midőn az ottani szőlőtermelő vidékeket végig söpörte a filloxera s virágzó szőlőtelepeket sivár pusztasággá változtattott. Első dolga volt tehát a szőlők újjáalakításának nagy munkáját kezébe venni.

Meggyőzte a földmivelésügyi minisztériumot arról, hogy a vármegye 9000 kat. holdat kitevő szőlőterületeit csak úgy lehet felújítani, ha állami szőlőtelepek létesítenek, hol nemcsak a szőlők felújítására nyerhetni kitűnő és megbízható anyagot, de egyúttal a birtokosok is közvetlenül szemlélhetik és megtanulhatják az ojtványszőlővel való bánásmódot.

Fáradozásait siker koronázta, mert hiszen Zsidván és Ádámoson 32 holdas állami ojtványtelepet létesített, melyekből az 1897—1902. években 250 szőlősgazdának összesen 211,500 drb. szőlőajtvány osztott ki kedvezményes árban és részletfizetés mellett. Balázstelkén amerikai vesszőszaporító anyatelepet állított be, honnan sima vesszőt adatott ki a szőlőbirtokosoknak. Ugyanitt kísérletet tétetett a zöldajtással is, úgy hogy ma már igen szépen beállított virágzó ojtványszőlőkkel rendelkezik a vármegye.

A földmivelésügyi minisztertől kieszközölte, hogy Dicsőszentmártonban egy több holdas ojtványszőlő létesíttessék, mely mintát mutat gazdaközönségünknek az ojtványszőlők okszerű kezelésére.

Ámde nemcsak a szőlők felújítására, de a már meglévőnek fentartására is gondolt, ingyenes szénkéneget osztott ki a szegény szőlősgazdák között, kiknek példájára azután a szénkénegezés általánossá

lett, minek következtében a gazdaközönség nagy könnyebbségére azt is kieszközölte, hogy a gazdabizottság kezelése alatt Dicsőszentmártonban szénkéneget-raktár állított fel, melyből évről évre nagy mennyiségű szénkéneget vásárolnak.

A gyümölcsészet fejlesztéséről sem feledkezett meg. Faiskolát létesített, honnan a községi faiskolák és vármegyei birtokosok részére sok ezerre menő alma- és körte-csemete, eperfa-, a 18 holdas kosárfűztelepről pedig, nagy mennyiségű kosárfűz-dugvány osztott ki ingyenesen és sok ezerre menő ojtvánnyal befásította és gyümölcsös kertté varázsolta az egész megyét.

Az 1894. évi XII. t.-c. állattenyésztésünknek is egészen új irányt szabott és új állapotokat kívánt e téren is teremteni. És Sándor János e munkából is kivette a maga részét. A földmivelésügyi miniszter kiváló jóindulatával és hatalmas támogatásával létesítette a vármegyei állattenyésztési alapot, melyből a vármegyei községek 4 év alatt 110 esetben nyertek kamatmentes kölcsönt községi apaállatok beszerzésére és jelenleg is 5800 korona ily kamatmentes kölcsön van kiosztva. 163 esetben e bizottság útján közvetítette a földmivelésügyi minisztérium és a községek közötti tárgyalásokat és sikerült kieszközölnie, hogy 55 apaállat teljesen ingyen-, 105 drb kedvezménynyel-, 180 pedig kamatmentes részletfizetés mellett jutott tulajdonukba. A tenyésztők buzdítására állatkiállításokat rendezett és nagy összegű jutalomdíjakat osztott ki a kisgazdák serkentésére, buzdítására. Hogy az állatvásárok forgalmát emelje, a jelentősebb helyeken próbaképpen hidmérlegeket állított be, melyeknek igénybevétele biztosabbá és kedvezőbbé tette a vásárok kötését.

Az okszerű méhészet terjesztése céljából Dicsőszentmárton, Vámos-Gálfalva, Maros-Csapó, Nagy-Teremi és Bonyha községekben, állami tanítók kezelése mellett méhészeteket állított fel, melyek után nem csupán a méhészet népszerűsítését, de azt is törekedett elérni, hogy az iskolás gyermekek a méhészetre is taníttassanak, buzdíttassanak azáltal, hogy azon tanulóknak, ki a méhészetben a legjobb előrehaladást tanusította, a méhszaporulatból évenként egy-egy családot adományoztatott a bizottság által.

A gazdaközönségre nézve főfontossággal bíró cselédkérdés sem került el figyelmét. A földmivelésügyi miniszter anyagi támogatásával 1897. évtől fogva évenként cselédjutalmazásokat rendeztetett, melyeknek rendén számos hűséges gazdasági cselédet jutalmaztatott elismerő oklevéllel és 2300 korona összegű jutalmakat osztva ki közöttük, buzdítást adott arra, hogy a gazdasági cselédek hűségre, szorgalomra és megbízhatóságra törekedjenek.

A gazdasági ismeretek terjesztése téren is munkás volt. A földmivelésügyi miniszter támogatásával 56 vármegyei községben összesen 310 gazdasági előadást rendezett, melyet 12,000 kisgazda hallgatott meg, kik között 5260 drb oktató népies füzetet osztott ki.

Házi ipari tanfolyamokkal is kísérletet tétetett; kosár- és sásfonó tanfolyamokat tartatott, melyeken számos földmives ifju és felnőtt férfi részesült teljesen ingyenes oktatásban.

1898-ban a mezőhegyesi ménes-uradalomhoz, 1899. évben a paulis-barackai állami szőlőtelepre és a szegedi országos kiállításra, végre 1900-ban az algyógyi földmives-iskolához a kisgazdakkal és közép-

TÁRCA.

A mindennapi kenyérért.

Irta: *Sienkiewicz Henrik.*

(15.)

II. FEJEZET.

New-Yorkban.

Egy pillanatig még gondolkodott, azután hirtelen kezdett szólni:

— Tudod mit, öreg! Arkansasban most egy új telepet alapítanak, Borowinát. Az időjárás szép és meleg ott, a föld csaknem teljesen miveletlen. Ott ingyen kapsz száz hold szántót és erdőt az államtól és a vasúttól, egy kevés adó ellenében. Ami a gazdálkodáshoz kell, azt én adom nektek és vasúti jegyeket is. Little Rock állomásig vasúton fogtok menni, onnan tovább kocsin. Ott találkoztok majd másokkal is, akik veletek együtt fognak utazni. Aztán adok majd ajánló leveleket is. Segíteni akarok rajtatok, hiszen testvéretek vagytok. De gyermekeidet ezerszer jobban sajnálom, mint téged. Érted? Megkö-

szönhetitek a jó istennek, hogy találkoztatok velem!

Itt hangja egészen ellágyult.

— Nézd gyermekem, szolt Marisához, „itt van a névjegyem, őrizd meg, mint egy szentséget. Ha valamikor nyomorban lennél, ha egyedül, támasz nélkül maradnál, keress föl ezzel engem. Te szegény, jó gyermek te... És ha én már meg lennék halva, majd segít rajtad William. Csak ne veszítsd el ezt a névjegyed! És most jöjjetek velem!”

Utközben vett nekik fehérneműt és végül házába vitte őket, ahol vendégeül fogadta őket. Nyájas volt az egész háznép is. William és testvére Jenny úgy fogadták őket, mintha rokonaik lettek volna. William megépen úgy bánt Marisával, mintha valami urihölgy lett volna. Este néhány barátja jött Jennynek, akik nagyon szép ruhákat hordtak, fölbodorított hajuk volt és Marisát a legszívesebben üdvözölték. Maguk közé vették, csudálkoztak halvány arcán, megbámulták szépségét, szőke haját és különösen azt, hogy minduntalan mélyen meghajtotta magát, ke-

zeiket csókolta, ami mindig újból megnevetette őket.

Az öreg ur is köztük volt, majd itt, majd ott, fehér fejét rázta, dűnyögött néha néha valamit és bosszankodott hébe-korba. Össze-vissza beszélt angolul és lengyelül, Marisától Vavsontól mindig újra kérdezősködött a távoli szülőföldről, régi emléket idézett föl — és néha úgy tett, hogy a szivar füstje megint csipte a szeméit, mert titokban megdörzsölgette azokat.

Mikor mindnyájan nyugovóra tértek, Marisa már nem tudta könnyeit visszafojtani annak láttára, hogy Jenny kisasszony sajátkezüleg vetette meg az ő ágát. Ah, milyen jók is voltak ezek az emberek! De hát nem csoda. Hiszen az öreg ur is poseni lengyel volt.

Három napra rá Vavson és Marisa már útban voltak Little-Rock felé. A paraszt száz dollárt érzett zsebében és egész elfelejtette már a nyomorúságot. Marisa pedig Isten kezét érezte fejük fölött és szentül hitte, hogy ez a kéz nem hagyja majd elpusztulni és a

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás- király-tér, 7. sz. saját házában.

Betéteket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat olcsón számítól le.

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztési kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Áruraktárat (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árut és azokra előleget adnak. Ugyanott kölcsönzések is kaphatók.

Ugyanott a

 The Gresham Életbiztosító Társaság Vezérügynöksége.

birtokosokkal gazdasági tanulmányi kirándulást rendeztetett, hogy e mintaszerű gazdálkodást megismerve, tapasztalatokat és tanulságokat szerezhessenek gazdaságaiknak a jobb mód szerint és tökéletesebb eszközökkel leendő kezelésére.

Felterjesztései folytán ma már 24 községben népkönyvtárakat állított be a földmivelségi ministerium, ily módon is segítve és irányítva kisgazdánk szellemi emelkedését és értelmi képességeinek fejlődését.

A dicsőszentmártoni olvasó- és társas-körrel oly értelmű megállapodást eszközölt ki, hogy ott részükre egy könyvtárszoba legyen berendezve, melyben a Dicsőszentmártonban megforduló gazdák, mint vendégek, úgy a volt egyeslet oda átteendő könyvtárát és szaklapjait, valamint az olvasókör lapjait is teljesen díjmentesen olvashatják.

Gondoskodott a gabonatözsde árfolyamainak értesítéséről. Időjelző táblát állított fel. Mintagazdaságot állított be. Az 1897., 1898. években 300 kisgazda részére vetőmagkölcsonöket eszközölt ki. A múlt év folyamán nagyobb szabású és a folyó évben még inkább kiterjesztendő baromfitenyésztételepet létesített. Megvásárolt a gazdasági egyeslet részére Dicsőszentmártonban egy 107 holdas földbirtokot, azon 50 holdas mintafásítást létesített és 15 holdas amerikai szőlőtelep beállítására agrár kölcsönt eszközölt ki s a szőlőket mintaszerűen be is állította.

De az ipar, kereskedelem és forgalom fejlesztése sem került el figyelmét. Első sorban is kivívta a kisküküllői h. érd. vasut létesítését s ezáltal megteremtette a kisküküllői lakosság terményeinek s az iparosok iparcikkeinek értékesíthőségét.

mint kimentette most a végromlásból, úgy Amerikába fogja vezérelni Jaskót is, megfogja védelmezni mindkettőjüket és vissza fogja vezetni Lipincébe.

A vasúti kocsiban ültek és a városok meg majorok sokasága röpült el ablakuk előtt. Más volt itt minden, mint New-Yorkban. Erdők és mezők voltak itt és fákkal körülvett házikók. A zöld gabona hajladozott és hullámozott, akárcsak odahaza. Ennek láttára az öreg Vavson úgy érezte, mintha megnyílt volna a szive és kedve kerekedett a világra bekiáltani: „Ó édes erdőim, zöld mezőim!” A réteken tehén- és kecskenyájak legeltek s az erdő szegélyén favágók dolgoztak.

A vonat robogott előre, mind tovább és tovább. A vidék már néptelenebb lett, egyre kevesebb embert lehetett látni.

A majorságok eltűntek és a tájék néptelen pusztasággá változott, melyen gyenge szellő hullámozásba hozta a fűtengert és megcirógatta a virágokat, Magas, vad bozót hajlongott ide-oda, mintha az arra robogókat akarná üdvözölni. A magasban sasok szárnyaltak és éles szemekkel a sűrű fűvet kémlelték . . .

A vonat száguldott előre, mintha abba a messziségbe akarna röpülni, a hol az a mérhetetlen pusztaság a szem elől eltűnik és a mennyboltozattal összefoly . . . A vasúti kocsik ablakából nyulak és vadkutyák egész falkáit látták. Néha a fűből egy-egy szarvas agancsai tűntek föl. Sehol egy templomtorony, sehol egy város, falu, ház — sehol más, mint állomások. Az állomások között azonban élő lénynek még nyomát sem lehetett látni.

Vavson bámult ezen, a fójót c. íváltá

Támogatta és segítségére jött az ipari szövetkezeteknek. Kamatmentes segélyeket eszközölt ki az iparosok értékesítő-, nyersanyag beszerzésére alakult és hitelszövetkezteinek. A tojáskereskedést szerveztette és egy központ létesítését beindította. Támogatott minden kereskedőt és ipari vállalatot, egyszóval lépésről lépésre vitte előre e vármegye minden rendű lakosságának valamennyi érdekét.

Mint az Erd. Róm. Kath. Státus igazgató-tanácsának és gazdabizottságának régi tagja a radnóthi, nagyalmási és bajomi uradalmak gazdasági vezetésére irányító befolyást gyakorolt s mint az egyes uradalmak felülvizsgáló bizottságainak elnöke — évről-évre a legkimerítőbb és legalaposabb jelentéseket szerkesztette és azokban mindig elfogadott és követett javaslatokat vett fel. Az ő érdeme első sorban, hogy ezen uradalmak nemcsak a vallást, de a magyar nemzeti érdekeket is — a maguk körében — oly szépen szolgálják.

Az Erdélyi Gazdasági Egyeslet akcióiban is tevékeny részt vett.

Ime egy kis nagyon rövid szemléltetés abból, hogy *Sándor János* miként tudott dolgozni a közért, a népert és annak előbbvitelért.

Persze, mindezekről és még sok más itt el nem soroltokról soha nem zengett magának hozsannákat, nem ünnepeztette magát, mai divat szerint.

Hisszük, hogy ilyenformán, csak hogy még sokkal nagyobb erővel és a kormány-nak még hatalmasabb támogatásával, s bizonyára az otteniakat magasan tulszárnyaló sikerekkel fog *Sándor János* az egész székely nép érdekében is dolgozni.

Mert hiszen ennek a székely népnek: vasut kell a forgalom céljaira; munka a

megélhetésre; olcsó hitel, hogy terheit törleszthesse; felkarolása a földmivelés, az ipar és kereskedelem érdekeinek; elhárítása a gazdasági válság nyomasztó hatásának; megakadályozása az erkölcsi züllésnek; és mindezekben hatalmas, erős támaszt fog találni *Sándor Jánosban*.

Sőt ennél is többet kap benne. Egy vezért, kinek figyelme mindenre kiterjed, a ki mindent meglát, a hol tennivaló van, és nagy munkabírásával ott van mindig és mindenütt a legelső között, a hol cselekedni kell. A ki imponál gyors ítélőképességével, kiváló akaraterejével; meggyőző, rábeszél hatalmas logikájával, erős érvelésével; meghódít szeretetreméltó modorával és rokonszenvet, ragaszkodó bizalmat ébreszt személye iránt — igaz jó szívével és nemes lelkületével.

Kapni fog *Sándor Jánosban* a székelység egy igaz jó barátot, egy erős, bölcs vezetőt, egy »egész embert«, a ki testestől, lelkestől az ő ügyöknek szenteli magát és a ki szívének minden érzelmével, lelkének egész odaadásával, agyának minden gondolatával az ő jóvoltáért fog dolgozni.

A Isten áldása és az egész Erdély segítő jóindulata fogja őt kísélni e nagy és hazafias munkájában.

*

Ezen ügyben a következő hivatalos leiratot intézte az erdélyi gazdasági együlethez Darányi miniszter:

»4515. eln. 1902. — Sándor Jánost, Maros-Torda vármegye, Marosvásárhely sz. kir. város és Kis-Küküllő vármegye főispánját megbízom a székelyföldi földmivelő nép gazdasági felsegélyezésére tárcám keretében indítandó állami akció vezetésével.

Erről az egyesület szives tudomásvétel végett értesitem és egyuttal kérem, hogy nevezett főispánt ezen közigazgatásilag oly nagy horderejű megbízásában a lehetőség szerint támogatni sziveskedjék. Kelt Budapesten, 1902. évi május hó 1-én. Darányi, s. k.

Ezen leiratra az egyeslet a következő válaszfeliratot terjesztette fel:

Nagyméltóságú Miniszter Ur! Kegyelmes Urunk! 4515. eln. szám alatt erdélyi gazdasági egyesületünkhöz intézett nagyfontosságú leiratát, mely a székelyföldi földmivelő nép gazdasági felsegélyezését célzó állami akcióról értesít, hazarészünk gazdatársadalmának nevében: a legnagyobb örömmel és hálával vettük tudomásul.

Olyan kezdeményezés ez, mely országrészünkre és a székelységre nézve korszakotalkotó eredményeket ígér. Az ily uton várható sikerben annyival inkább bizunk, mert a nagy munka vezetésére kijelölt férfit megválasztását is a legserencsésebbnek tartjuk.

Midőn tehát ismételten hálával üdvözöljük Nagyméltóságodat ezen idejében való magas intézkedéséért, egyben tisztelettel felajánljuk mi is ez ügyben és irányban tehető minden szolgálatainkat. Mély tisztelettel: Kolozsvárott, 1902. május 7-én. Cs. Szabó József, e. elnök. Tokaji László, e. titkár.

és nem tudta megérteni, hogyan lehetséges az, hogy az Istennek ezen adományai — mert ennek tartotta ő a földet — itt hevernek műveletlenül.

Igy mult egy nap és egy éj. Reggel azután egy nagy sűrű erdőben ment a vonat, ahol az óriás fákat olyan vastag hosszú növények fonták körül, hogy talán csak szekercével lehetett volna keresztül törni ott. Különös madarak repdestek a zöld sűrűségben.

Egy izben úgy tetszett Vavsonnak és Marisának, mintha az erdőben egy csapat lovaszt láttak volna, akik fejükön tolldiszt viseltek és arcuk részvörös volt. Ezeknek az erdőknek, pusztaságoknak, idegen embereknek és sohasem sejtett csudáknak láttára Vavson nem bírta már megállani és lányához fordult:

- Marisa!
- Nos atyuska?
- Látod?
- Látom!
- És csodálkozol?
- Csodálkozom!

Végre áthaladtak egy folyón, mely háromszor akkora volt, mint az ő Wártájuk. Később megtudták, hogy ez a hatalmas folyam a Mississippi volt.

Késő éjszaka megérkeztek végül Little-Rockba.

Innen megkellett kérdeznük a Borowina felé vezető utat.

Rijhagyjuk itt őket. A mindennapi kenyérről való vándorlásuk második része véget ért. A harmadik majd az őserdőben játszódik le a telepélet nehéz súlyai alatt. Hogy kevesebb könny, szenvedés, balsors várt-e itt rájuk, azt csakhamar megtudjuk majd.

(Folytatjuk.)

Nem fűzünk bővebb kommentárt e tényekhez. Azt hisszük, hogy a történeteket mindenki, a székelységnek minden igaz barátja es főképp maga a székely nép — csak a legnagyobb örömmel, reménységgel és megnyugvással fogadhatja.

A székelyek segítésének ki van már jelölve az utja, meg van a vezére. Kövessük őt és álljunk mellé a munkában.

Nagy enyedi IV. tenyészállat kiállítás és bikavásár.

Erdélyi magyar szarvasmarha tenyésztésünk emelkedését — (hálás köszönet érte a személyek és intézményeknek, a kik, a melyek ebben az irányban fáradhatlan odaadással működnek) — az alsó fehérmegyei gazdasági egyesület f. hó 4-én Nagy-Enyeden rendezett tenyészállat kiállításán újra érdekesen szemlélhettük. E kiállítás, mely itt e néven még csak alig a negyedik tanulságul szolgálhat a figyelmes szemlélőnek a múlt négy év előtti és a mai állapotok között való párhuzam vonásakor ama nagy családokról, mely a kezdet szerénysége és rá csak rövid négy év eredménye között áll. Legyen ez az intéző köröknek lelkesítő a jövőre nézve!

Ugy a szolnok doboka megyei gazdasági egyesület által évenként február hóban rendezett f. évben már XII-ik deési, mint az itt most megtartott kiállítás eredetét ama nagy szükség megértésének köszönheti, melyet a ma már „országos“ jellegűvé fejlődött *székely kereszturi* bika kiállítás már hosszú idők óta szolgál. A tiszta magyar fajtához való erős ragaszkodás, ennek szeretettel való felkarolása fejlesztése s arra a tökéletesebb színvonalra való emelése, a melyen az ma még a székely kis gazda kezén is látható — mintegy kifejezése annak a fanatikus, vérig magyar törekvésnek, a melyet a székely minden működésében — századok mostoha nyomása dacára — érvényre tudott juttatni.

Ez eszme erősítésére jól esik konstatálni ez alkalommal hogy már eredményeket ért székely tenyésztőink szűkebb körüket elhagyva részint tenyészeteik egyedeivel részint pusztán e kiállítást tanulmányozandó szép számmal jelentek meg. Ott láttuk Br. Kemény Bélát Szent-Erzsébetről, Somogyi Albertet Héjasfalváról, Br. Szentkereszty Pált Bunnáról, Gáspár Józsefet Királyhalmáról, Dr. Gyarmathy Dezsőt Homorod-Szt.-Párról s még néhány székely kis gazdát, a kiknek bikái — eltekintve Gróf Teleki Arvéd megyebeli híres tenyészét — e kiállítás elitjét képezték.

Fáradságot nem ismerő áldozat és törekvés ilyen sikereit jó ilyen kezdő eredmények szeméi elé tartani, mert ez bizonyára sokunknak szolgálhat bátorító okulásunkra, már pedig a jövőre való haladáshoz okulásra is bátorításra is nagy szüksége van a magyar marha tenyésztőjének.

A nagy-enyedi kiállítás, mely Zeyk Dániel főispán gazd. e. elnök elnöksége alatt működött összesen öt osztályba volt osztva, a melynek elbírálására alakult bizottság Gróf Teleki Arvéd össz. juri elnök vezetése alatt három részre oszlott és pedig I. magyar erdélyi bikákat, II. magyar erdélyi tehenek és üszöket, III. havasi és pinzgauiak, bivaly, juh és sertés bíráló csoportokra. Gróf Teleki Arvéd, Szász József alispán és Tóth Miklós földbirtokos elnökelete alatt a csoportok bírálása tárgyilagosan befejeztetvén az eredmények a következőkben lettek jutalmazva.

Pénzdíjat csak kisbirtokosok nyerhettek. I. Magyar erdélyi fajtánál, a., községi bikák díja gondozás, jól tartás, ápolás jámborság tekintetében:

Szász-Csanád község 60 kor., Nagy-Enyed város 30 kor., Magyar Becse 15 kor., Mihálc falva 10 kor., Tövis 10 kor.

b., községi bikák gondozóinak cseléd díj: Szász-Csanád 40 kor., Nagy-Enyed 25

kor., Magyar-Becze 20 kor., Mihálcfalva 10 korona.

c., kisbirtokosok 1—3 éves bikái: Szász József Csontos 50 kor., a II, III, IV, V-ik díjak nem voltak kioszthatók.

d., kisbirtokosok borjas tehenei: Sebesi Ferencz Nagy-Lak 40 kor., Ungureán György Buzás Besenyő 30 kor., Bukur Antal Szász-Ujfalu 15 kor., Lázár György Szász-Ujfalu 10 kor.

e., kisbirtokosok 1—3 éves üszői: Popa Vaszi Csontos 40 kor., Barta Demeter Szász-Ujfalu 20 kor., Vajasdi Ferencz Vajasd 10 kor., Muntyán Mihály 10 kor.

f., kisbirtokosok jól alakult tehenekért E, G. E. díja.

Szász József Csontos, Ungureán Parten Buzás-Besenyő, Popa Vaszi Csontos, Lázár Niculáj Szász-Ujfalu, Barta Demeter, Vajasdi Ferencz Vajasd 20—20 koronát.

g., Kisbirtokosok üszőiért E. G. E. díja. Gál Miklós Tur, Tamás Dénes Mező-Kapud, Ungureán György Buzás-Besenyő, Solymosi Bálint Lőrincz-Réve 20—20 koronát.

II. Pinzgau és havasi csoportjába díjat kaptak *bikákért* Deutsch Mátyás Magyar-Igen 20 kor., Magos György Tompaháza 10 kor., *Tehenekért* Borsos József N.-Enyed 10 kor., Szilágyi Miklós N.-Enyed 10 koronát. *Üszőkért* Mozsnyak Dumitra 25 kor., Péter Daniel Diód 10 kor.

III. Bivalokért, Üszőkért: Tuferán Oniszie Mursina 10 kor. bikáért Tuferán Onoszie Mursina 10 kor. tehenekért Paul Konstantin 20 kor. Mészáros Niculaj Fel.-Enyed 15 kor. Barta Demeter Szász-Ujfalu 10 kor.

IV. Sertések. Kisbirtokosok vagy községek *kanjai*:

Varó János Gombás 10 kor. *Kocákért* Zabolai Ferencz N.-Enyed 10 kor., Krizbai Ferencz N.-Enyed 10 kor.

V. Juhok kisbirtokosok *kossai*. Moga András Lőrincz-Réve 10 kor. Csumburdeán Tódor 5 kor. *juhokért* Vajasdi Ferencz Vajasd 10 kor. Pap László Szl.-Király 10 kor.

Dicsőő oklevelet nyertek bikákért gróf Teleki Arvéd, Somogyi Albert Héjasfalva, Br. Szentkereszty Pál Bun, Gáspár József Királyhalm, Szalánczy Jenő Fugad, Veres András Gyéres. *Tehenekért* Szalánczy Jenő Fugad. *Üszőkért* Br. Kemény Simon.

Havasi és pinzgauier Vikol István Fugad, Baruch Mór Oláh-Herepe.

Bivalyért Imre József Magyar-Lapád. *Sertésért* Megyes Bálint N.-Enyed és N.-Enyed város.

Kisbirtokosok 1—3 éves bikáinak 4 díja nézetem szerint hogy nem volt elhelyezhető, csak örömmel konstatálhatjuk. Ez a csoport az, a mely — tisztelet a kivételeknek — erdélyi magyar marhánk gyors fejlődésében a kerékkötő szerepét viszi.

Bár minden versenynél így maradhatna le, mert akkor kizárólag *tenyészeteinkre* utalva rövid időn hosszú útát tehetne meg a magyar marha, míg ellenkezőleg tulproductió folytán a nagytenyésztő értékes anyaga sok helyről leszorul s a kistenyésztő minden ízében kiselletti az eredményeket.

Bámuló csodálkozással kell ez alkalommal itt tudomásul venni, hogy e megye területén — melynek bizonyos vidéke csak állattenyésztésre indicált — a drassói gulyát kivéve, melynek emelkedő jó híre már túl ment határainkon — valamire való ápoltság alig található. Nem ismerem Szaláncyfélé fugadi kollektiót, de az itt felhajtott Bandi 2 éves bikája, továbbá Cifra és Bolován tehenei *forma* szerint reményre jogosítanak. Azt hiszem, egy kis fokozódó jóakarattal jövőre többet is láthatunk.

A felhajtás arányában az eladás kielégítő volt, amennyiben elkelt összesen 52 darab bika.

Bírálat befejezése után a Fehér Hattyu szálloda érttermében szerényebb természetű

gazda bankett volt, a melyen Gáspár János g. e. igazgató megleghangu beszédben méltatta Darányi miniszter érdemeit s még több helyi értékű felköszöntő után a társaság jó hangulatban kellemes benyomásokkal oszlott szét.

Nem lehet ez alkalommal szó nélkül hagyni ama rendet és pontosságot, a mely úgy e kiállítás előkészítése, mint a kiállítás napján az egész vonalon észlelhető volt, a melyért fogadja az elnökség őszinte elismerésünket.

Esztéka.

A faültetés és tűzoltó egyleteink.

A szép magyar poézis azt mondja: „Siromra, hogyha meghalok, ültessetek virágokat.“ A szeretet örök élete s az örök élet szeretete nyilvánul meg ebben a mondásban. A siron túl is szeretjük a szépet, halálunk utánra is óhajtjuk életét a virágnak s a növény és virág életében feltámadásunk jelképére ismerünk.

De ha nem szólunk is olyan transcendentálisan a növény életéről, ha csupán a rideg száraz élet gyakorlati oldaláról tekintjük is: akkor is van, sőt annál több okunk van a növényélettel foglalkozni. Egyik szelid költőpap azt hagyja örökül, hogy: „Ültess és fákat növelj.“

Ebben az egyszerű tanácsban a földművelés géniusza, a reális magyar életnek szelleme szólal meg. Mert mi földművelő nemzet vagyunk, mint hajdanta a Cato és Vergilius népe.

Életerőnk közvetlenül és közvetve is a földben gyökeredzik. Onnan nyerjük az életet s az életnek anyagi, szellemi és erkölcsi boldogságát. Onnan nyerjük művelődésünket is. A földnek művelése csak csodálatosnak tetsző, de természetes összeköttetésben van lelkünk művelődésével.

A föld megművelésével közvetve testünket tápláljuk. Mert hát akármilyen ideálisak legyünk, mégis csak ez az életnek az első fundamentuma. A föld terményének fölöslege aztán megtanít, ráutasít a kereskedelemre, megkönnyíti a mesterséget, fejleszti az ipart, építi a tudományt s felvirágoztatja a művészetet.

Közvetve bár, de a szellemi kincset is a földtől nyerjük. S az anyagi és szellemi vagyon együtt teszi az egyes embert és a nemzetet gazdaggá, hatalmassá és boldoggá vagyis szabaddá, mert a szabadságnak is erős alapja a jólét. Tedd koldussá az embert s önkényt ajánlkozik rabszolgának.

Az anyagi, szellemi és erkölcsi vagyon rendesen együtt jár. A nyugati országokban ezek együtt *vannak*, a keleti országokban együttesen hiányoznak. A nyugati országokban mégis csak jobb már az első tényező is, maga a megélhetés; ügyesebb az ipar, nagyobb a kereskedelem, fejlettebb a tudomány és művészet s több a szabadság: a népek hatalmasak és műveltek, mert gazdagok.

Egyiket iparos, a másikat kereskedő nemzetnek mondják. Vajjon egyik az iparra, másik a kereskedelemre támaszkodik csupán, mint boldogulása kutfejére? Nem. Az ipar és kereskedelem nem ugrik ki a földből egyszerre, mint láva a tűzokádó hegyből; lassan emelkedik belőle fű-fa alakjában s századokon át még csak földművelésnek hívják. Kezdetben minden nemzet földművelő, római, german és magyar egyaránt.

Az eszkimó megfogja a főkát, megeszi s rendben van. Többet nem tud művelni. Nem sokkal tesz különbet a nomád is a szarvasal. Földet nem akar művelni. Ezek nem is alkotnak nemzetet. A nemzetalkotás első stádiumát a földművelés jelöli.

Mi földművelők vagyunk már ezer esztendeje. De ez a cím nem azt jelenti, hogy a földet jól megműveljük, hanem azt, hogy egyebet még ugy sem művelünk. S hogy Ausztriát iparos országnak, vagy a másikat kereskedelmének nevezik, nem azt jelenti, hogy a földművelésre nem gondolnak, hanem azt, hogy

az ipart és kereskedelmet még a földnél is jobban művelik. Hiszen ezekben az országokban sokkal fejlettebb a földművelés, mint nálunk. Tipusok van azoknak, kik a határt trágyázzák s össze-seprik a városok és faluk utcaporát, hogy hizlalják vele a földet. Ha elsétálnánk Olmütz-től Brüsselig (nem vasuton), csudálkoznánk s talán lelkesednénk is, mert látnók, hogy az országutak sáncaiból, miket nálunk csak por lep, bűzhödöt lé borít vagy bojtortján ékesít, onnan a sváb és hollandi ember mennyi drága szénát kaszál le! s a megnyesett árok tiszta, szép zöld, mint a billiárd asztal. Persze az országúton sincs por, ott ismerik az útkészítés módját.

Mondom, Ausztriát még sem földművelő országnak hívjuk, — mert van egyebe, amire még nagyobb büszkeséggel hivatkozhatik.

A művelt népnek kincse van még az országutak sáncaiban is. De nemcsak füvet, hanem fát és gyümölcsöt is teremnek az árkok és sáncok oldalai.

Barbárnak és kannibálnak, vandálnak szokták elnevezni a ki a fát rongálja. A művelt ember tenyésztí és ápolja azt. A műveltségnek jelzője és fokmérője úgy az általános földművelés, mint annak egyik ága, a fatenyésztés. Hogy milyen felemelő, áldásos, hatása van a föld kulturájának, vagy csak egyik fajta tenyésztésének, a gyümölcsfának, megmondja egy közönséges vándor, a ki Németországban át a nap égető hevében az utak árnyas fája alatt üdülést nyer, éhét csillapítja s szomját eloltja gyümölcsével. Másként utazik a vándor keleten. Bulgáriában a rengeteg Balkánnak van fája, őserőből, önkényt nőtt fája, de tovább emberi kéz nem fárad, hogy új helyeken plántáljon; Oláhország sivatag Dobruzsájában kiszáradhat a vándor torka míg napi járó földeken egy gyümölcsöt lel; a kopár török oldalakon elperzselheti a nap, míg egy árnyékos fára talál; Kisázsában a parton még csak suhog egy-egy cipruserdő, de tovább a kietlen száraz pusztaságba már tekinteni is félelmetes.

Magyarország közbül van. Nyugatról hozta a föld kulturáját s hozott egy-egy gyümölcsfát az országút szélére is, de a keletiek pusztaságát is szereti még.

Mondjuk, hogy művelés alá fogtuk a földet, legalább, hogy a gabona számára felszántunk minden tért s ne vegyük észre Torontálnak, a Kisalföldnek s a mezőségeknek rengeteg burjános messzelátó térségeit, — mondjuk, hogy egy-egy gyümölcsfa is van itt ott az országutak szélén hajtásnak indulva egy pár év óta, de azt el kell ismernünk, hogy általában mégis csak gyümölcsözletlenül hever az a rengeteg utszél, mely az országot keresztül-kasul járja s azt is el kell ismernünk még pedig jól megjegyezve, hogy ezek a sáncoldalak évenként több milliót jövedelmeznek csupán a gyümölcsessel.

Csudálatos, hogy egy földművelő országban, mely hozzá még szegény is, hogy olyan későre s olyan lassan lehet ráterelni a figyelmet, hogy a gyümölcsfa nemcsak zárt kertekben, hanem az utcákon és az utakon is emelheti az egyeseknek és a közönségnek a boldogságát. S az is csudálatos, hogy nálunk, hol az igazgatás már meglehetősen központosítva van olyan szórványosan mutatkozik az utak befásítása. Vagy a figyelmeztetés szórványos, vagy a teljesítés szórványos. Vagy nincs is figyelmeztetés? Pedig kár volna várni, míg a közönség mindenik rétegének önként a vérebe száll az a tudat, hogy a gyümölcsfatenyésztés nemcsak poétikai szépség, de hatalmas közgazdasági tényező, hogy az országnak gyümölcsfái alighanem jövedelmeznenek annyit, amennyit az adók összetétele kitesz.

Azt mondják, hogy Afrikának egy Kongó nevű államában a félvad ember, ha gyereke születik, mindannyiszor fát ültet el.

Költői és közgazdasági nagyobb tekintetek mellett nézd meg csak embertársam és honfitársam: mennyi gyönyörűséget, hasznot

és kedvességet szerez neked apránként is az a gyümölcsfa, melyet az országút szélére vagy a házad mellé ültetsz. Az izléses gyümölcs nemcsak nyalánság, de igen szükséges a rendes vérkeringésre, a jó emésztésre öregnek, ifjunak egyaránt. Egyensúlyban tartjuk vele egészségünket. Gyermekednek pedig nagyobb boldogság két alma, mint nekünk egy királyilag terített asztal.

Ha kimész a mezőre, árnyékába ülsz s enyhülten törölöd homlokodról a verejtéket, míg a sárgáló gyümölcs öledbe hull. Így jár itt a szomjas idegen utas is s megáldja a kezét, mely a fát ültette. De még marad a fán télre is, s ha fölösleged lesz, eladhatod pénzért egyéb szükséged fedezésére.

A fa levele oxigénnel tölti meg a levegőt, melyet te a tüdődbe szívsz, hogy egészségesebb, erősebb és jobb kedvű légy tőle.

Ősszel lehull a levél is s te összesepred, hogy akár a fatövét, akár a gabonaföldet kövérítsd vele.

Ha kiszárad, mást ültetsz helyébe, de az öreg fának még halálával is sok hasznát veszed: hetekig melegíti családodat a hideg télen s vacsorát főz nektek.

Ha pedig otthon ültetsz gyümölcsfát a ház körül, a pajta mellé, vagy a csür eleibe, az elmondottakon kívül még más hasznát is láthatnád véletlenül, nagy veszedelemtől is megmenthetne különös esetben. Véletlenül, vagy gonosz szándékból meggyult pajtád tűzétől megvédené a házat, vagy megfordítva.

Alig hinné az ember első tekintetre, pedig világos dolog, hogy a faültetés kulturája s a tűzoltóság humanizmusa szoros összetartozandóságban van egymással. Amint a napi újságokat olvassuk, arra a meggyőződésre jutunk, hogy nincs hely, hol annyi kárt csinálna a tűzvész, mint Magyarországon. Átlagosan minden hétre jut egy-egy borzasztó hír, hogy itt egy falu egészen, amott egy másik félig égett le. Ezeket bizonyosan le lehetne legalább is felére apasztani, ha az épületek körül volna véve nagy, lombos fákkal.

S ime cikkelyemnek a végén eljutottam tulajdonképeni tárgyához és célomhoz. Mert hogy, az országutak, mezői és dűllőutak, temetőkeretek, kopár területek csak gyümölcsben hány milliót, meg milliót jövedelmezhetnek: azt kiszámíthatja a statisztikus, életbe léptethetik a községek és hatóságok, s mind ezekre a közönséget és hatóságokat buzdíthatják nálam izmosabb emberek: itt most főképp a tűzoltás szempontjából tesztek említést a faültetésről, még pedig csak városokban és falukban az épületek körül teendő faültetésről.

Ohajtandó és haszonnal keresztül is vihető a következő tervezet.

1. Tűzoltótestületek, mert majdnem minden községben van, vegyék szerepkörükbe a faültetést.

2. Eszközöljék ki, hogy községi, vagy állami költségen jussanak csemetékhez. De minthogy sajnos, még igen kevés kertészet van Magyarországon s csemetékhez nem lehet mindig kellő mértékben jutni, — ezért

3. Gyűjtsenek vagy gyűjtessenek gyümölcsmagvakat.

4. A községtől direkt, vagy a főispán útján jussanak egy hold, vagy félhold területhez, melybe a különböző magvakat elültessék. Nehány év múlva a kikelt csemetéket ellehet ültetni az épületek köré.

5. Még hamarabb menne az egész dolog ha magok a főispánok kezdeményeznék s nem várva az instanciákat, rendelnék el mind ezeket.

6. A dolog természetében van, hogy a vállalkozó tűzoltó testületek mindenekelőtt nyertjenek meg segítségükre egy gazdasági szakértőt.

Dr. Flóris Áron budapesti tanár nem panaszolva ugyan, de mégis megemlíti, hogy ebben az ügyben ő már kétszer szólította fel az ország tanító-testületeit és tűzoltóságait, s egyetlen ember sem hallgatott felhívására. —

Nem is szokott ez gyorsan történni, de mégis ma egy, holnap kettő mégis csak meghallja. S ha ma nem, jövődében, vagy azután legyen reményünk, hogy megindul a tettek mozgalmá is.

Borbély György.

A szalonna-minőség kérdése.

(György Endre, a m. kir. földművelésügyi miniszter londoni szaktudósítójának jelentése.)

Az angol huspiac ellátása, hülönösen pedig sertéshuskiállításunk érdekében rendkívül figyelemre méltók azon kísérletek most közzétett eredményei, a melyek a kanadai Ottava kísérleti telepen F. J. Shutt vezetése mellett tétettek az angol piacra szánt sertések hizlalási módjára nézve.

Felette fontosak e kísérletek reánk nézve is, ha az angol piacra irányozzuk tekintetünket, amint a legutóbbi időben ismételve történt. Különösen szalonna szállításaink ez idő szerint teljesen lehetetlenek. Ismételve hallottam tekintélyes szakemberek nézetét arra nézve, hogy sem a magyar sertés, sem a magyar hizlalási mód nem alkalmas az angol piac igényeinek kielégítésére. Magának a szalonnának évi behozatala Angliában közel 13¹/₂ millió font sterlinget tévén ki: nagyon is érthető, hogy e tekintetben minden behozatali ország komolyan foglalkozik a behozatal rendezésével. A behozók közt ez idő szerint Dánia és Észak-Amerika áll előtérben, Kanada behozatala az egész behozatalnak csak egy tizedét alig teszi.

A jobb minőségű — ugynevezett kemény — szalonna behozatala még mindig nagy mértékben fokozható lévén, a rosszabb minőségű — ugynevezett lágy — szalonna pedig egyáltalában nem lévén eladható: a kísérleteknek feladata az volt megállapítani, mily módon állítható elő az angol piacra szükségelt kemény szalonna.

Természetesen első sorban meg kellett állapítani a kemény és lágy szalonna közt levő különbséget vegytani alapon, miután a megkülönböztetés eddigelé csupán gyakorlati volt. Az eredmény az lett, hogy mennél több olein találtatott a szalonnában, annál lágyabb volt az, míg viszont a palmitin és stearin erősebb jelenléte az olein rovására a keményebb szalonna megfelelő minőségét adta. Vagyis az olein kiküszöbölése lett a főfeladat, lehetőleg oda igyekezni, hogy már a fajták megválasztásánál, mint különösen a hizlalásnál, hogy az oleinmennyiség redukáltassék.

A fajok tekintetében nem volt nehézség, miután a kanadai hizlalásnál is a Jamwoth-fajokat használják és a kísérletek alapjául is ezek vétettek. Mintegy 180 sertésnél végeztek a kísérletek, a melyek az állatok két hónapos korától tartottak (1898 májustól) leöltetésükig, részben kezdettől fogva megfelelő étrenddel, részben pedig csak a hizlalás kezdetén és végén megfelelő étrenddel, szárazon és forrázva, korlátolt vagy korlátlan mennyiségben, szabadon vagy zárt helyen, különböző kóru vágatással.

Az eredmények, a melyek elértettek, a főpontokban a következők:

1. Hogy a szalonna minőségére hizlalt sertésnél nagy hatása van a táplálék minőségének.

2. Hogy a tengeri és bab lágy szalonnát idéz elő, tudniillik növeli az olein mennyiségét és ennélfogva ezeket csak igen kis mértékben lehet használni. Ha azonban ezeket savóval vegyesen használják, úgy találtatott, hogy jelentékeny mennyiségű tengeri használható fel a magkeveréknél az oleinmennyiség növekedése nélkül.

3. Hogy a zab, borsó és árpa egyenlő mértékű keveréke adja a legjobb húst és szalonnát.

4. Hogy a savó nemcsak gyorsan növel, de jelentékeny mértékben ellensúlyozza a lágy szalonnára törekvést.

5. Hogy répaneműk nagy mértékben

etethetők jó magkeverék mellett a nélkül, hogy a minőséget rontanak.

6. Hogy az igen fiatal állatok szalonnája jobb, mint a fokozatosan hizlalt kifejlődött sertéseké.

Ezen eredmények legközelebről érdekelhetik gazdáink közül azokat, kik sertésértékesítési viszonyaink jelen szomorú helyzetében piacot keresnek azoknak. A magyar sertésanyag aránylag rövid idő alatt átfejleszthető az angol igényeknek megfelelő anyaggá; a hizlalás módja pedig különösen tejszövetkezeteink szaporodása mellett, átfordítható az itt jelzett irányokra. A dán kivitel is ezen alapon szerveztetett át.

Ha hát kell a kivitel, a mint kell: az ut és mód adva van hozzá.

Hogyan kell cirokot termelni?

Köztudomású, hogy a seprőcirok egyike azon növényeknek, mely legtöbb jövedelemre nyújt kilátást, s ennek dacára a makktermelésével kevesen foglalkoznak, mert nem értik a termelés módját. Most a ciroktermelés küszöbén, időszerűnek véljük épen ezért egyet-mást elmondani a ciroktermelésről.

Szabályszerű időjárás mellett a cirokot ugyanakkor lehet és kell elvetni, mint a kukoricát, tehát április 15-től kezdve, majus első napjáig. Vetőmagul kat. holdanként 7—8 kgr. teljesen elegendő, mert ha a mag jó csiraképességű, a kikelő növénynek háromnegyed-részt is ki kell egyezni. A sortávolság 60 cm.

A termelés helyét oly földet kell kiválasztani, mely lazább összetételű, jó termőerőben van, tápanyagokban hiányt nem szenved. Leghelyesebb az előveteményt istállótrágyával trágyázni, magát a cirokot pedig műtrágyával. Fejlődése kezdetben lassu s így a gyomok könnyen elnyomhatják; ez okból tanácsos lesz kikelése után vagy egy fogasboronával megjárítani, vagy kézi kapával kigyomláltatni. Junius második felében megkapáltatjuk másodszer s ugyanakkor végeztetjük az egyezést is úgy, hogy a növények egymástól 15—25 cm. távolságra álljanak. Az egyezés munkálata a legfontosabb, mert ha nem kellő időben történik az és nem kellő gondnal, akkor a ciroknak aligha lesz termése. Nagyban termelésnél az egyezést akként kell eszközölni, hogy állítható kapákkal bíró gépet használunk, s a sorokkal keresztben járva, megrikítjük a növényzetet annyira, hogy kézi munkára csak kevés maradjon.

A cirok utolsó ápolási munkálata a töltögetés, amelyet akkor végzünk, midőn az fejlődésében 50—60 cm. magasságot ért el. A töltögetés aciroknál elmaradhatatlan, mert a cirok 3—4 méternyi magasságra is megnő s így töltögetés nélkül viharok esetén nem lenne állóképesség. A töltögetés ideje július hó első napjaira esik.

Levágása akkor foganatosítandó, midőn a kalász sárgás színt kezd ölteni; ezt megelőzőleg a mag már teljesen be van érve. Vágását kétféle módon eszközölhetjük, úgy mint vagy csak egyszerűen levágjuk az összes cirokot s minden további nélkül kékébe kötjük, vagy pedig a szakállakat mindjárt a helyszínén levágjuk a szárról és külön kékébe összekötözzük.

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

Háztartás.

Falun, minden orvosi segítytől távol, bizony a tapasztalatlan háziasszony és anya sokszor veszítheti el fejét, míg ellenkezőleg mennyire megnyugtató az, ha az orvos megérkeztől legalább valamit tenetünk, a mi a beteget némileg megnyugtató és fájdalmát csillapítja. Kisebb esetekben oly könnyen lehet segíteni, ha az ember idejekorán hozzá lát. Ha ütés következtében rögtön feldagad a fej vagy más testrész, azt rögtön egy kés lapjával lenyomjuk és utána hideg vízzel boro-

gatjuk, ha dacára ennek, még megmarad a keménység, úgy jódkenőccsel bekenve osszassuk el.

Kis sérüléseknél, ha a bőr feldörzsölődik, legjobb orvosság a tojáshejj alatt levő hárttyát a sebre tapasztani, ez jól megragad, mert még tapad rája kevés tojásfehérje.

Daganatoknál, mig csomósak, mirigydaganatoknál, furunkulusnál sok esetben a jégborogatásokat jó sikerrel lehet alkalmazni; de ha már előrehaladottabb a baj, úgy meleg borogatásokat kell rakni. Ha a daganat már megpuhult és felnyilt, úgy szorgalmasan ki kell mosogatni és fertőtlenítő szerrel is tisztán tartani.

Fagyásnál timsós meleg fürdőket használjunk, ha hó van, úgy naponként dörzsöljük meg vele a fagyos részt. Használ néha az enyv, faecet, vagy petroleum mosás. De a fő, hogy az illető testrésznek kényelmes, meleg ruházata legyen. Gyulladt szemeknél ólomvizes borogatás használ.

Orrvérzésnél hideg borogatást alkalmazunk a nyakszirtre, a fejet jó magasra tartjuk, jó hideg vizet igyunk és orrunkba ecetes vizet szivjunk fel. Ha a vérzés nem akar elállni, úgy vattát dugjunk az orlyukba.

Gyermekek köhögésénél és rekedtségénél főzzünk Eibisch-teát. 3 krért teát körülbelül fél liter vízben kell főzni, (de hideg vízbe főltetni.) Ezt azután átszűrjük és teszünk bele 3 krért szalmiák port és 5 krért sárga cukrot, ezt addig hagyjuk a tűzhelyen állni, miközben gyakran keverjük, mig minden feloldódik. Köhögési rohamoknál ezt kis kanalanként adjuk be. Ha meleg mézet, tejet, cukorral és arrakkal napjában néhányszor itatunk a beteggel, úgy az szintén enyhülést szerez.

Torokfájás ellen timsót, chlorkálit, sőt sőt is sikerrel alkalmazhatunk. Ujabb gyógy mód szerint kitűnő eredménnyel alkalmazzák az alkoholos vizet, vagy gyengén édes limonádét. Éjjelen át hideg borogatást kell a torokra tenni.

Ha a torokfájás lázzal jár, úgy ne mulasztjuk el gyakran a beteg torkába nézni, hogy nem-e a diphteritis kezdete az. Ha a mandulák duzzadtak és rajtuk fehér foltok mutatkoznak, melyek gyorsan szaporodtak, úgy tudhatjuk, hogy ezek a diphteritis kezdő tünetei. A beteget el kell rögtön különíteni, jégborogatásokat torkára tenni és bort és más erősítő italt adni addig, mig az orvos jön, kiért rögtön küldeni ne mulasztjuk el.

Ájulásnál szalmiákszeszt kell a beteg orra alá tartani, halántékát és tenyerét ecettel megmosni és Hoffmann-csöppeket (10—12 csöppet egy darab cukorra) vagy erős bort beadni. Mindenekelőtt a szűk ruházatot feloldani és a fejet mélyen fektetni.

Rheumatizmust láz nélkül nemcsak bedörzsöléssel, de erős masszírozással kell kezelni. A fájó testet jód kenőccsel, kámforspirituszsal dörzsöljük be. Ha azonban láz is mutatkozik, feküdjön le a beteg, vegyen salicylt, (háromszor napjában egy késhegynyi), szóval tegyen meg mindent, hogy jól megizadjon és az orvost el kell hívni.

Láznál hűsítő italokat, mint limonádét, gyümölcsvizet adjunk a fejre hideg borogatást és egy kanál ricinus olajat adjunk. Ennél a bajnál is szükséges, hogy a beteg jól megizadjon. Táplálól, könnyű eledel a fő.

Emma asszony.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Kis hirdetések című rovatunkra felhívjuk olvasóink figyelmét. Egy koronáért, mely előre beküldendő, mindenki hirdethet s az utalvány szelvényre a hirdetés szövege is felirható. A hirdetési megrendelés minden száma legkésőbb csütörtökön délig a kiadóhivatalhoz juttatandó.

— **Halálozások.** Az elmúlt héten az Erd. Gazd. Egyletnek két érdemes, régi választmányi tagját ragadta el a halál. *Gajzágó Antal* ügyvéd, birtokos és Gr. Bánffy György jószágigazgatója és *Scethal Ferenc* sepsi-

szti-iváni nagybirtokos hunytak el. Mindkettő derék és kiváló gazdája volt hazarészünknek. Gazdatársadalmunk meg fogja őrizni emléküket!

— **Termés-kilátások.** A vetések, illetve termések állapotáról termés tudósítók a következő jelentéseket küldték:

Makfalvai tudósítók jelentik: a *buza*, *rozs*, *árpa*, *zab* közepes, a *gyümölcsfák* virágait nagyrészt tönkre tette az április 23—24-iki fagy. A *takarmányok* közepesek.

Lekenzei tudósítók jelentik: az április hó 23—24-iki szeles, hideg időjárás és fagy a vetésekre nagyon káros volt. A *buza-vetések* megsárgultak. A *gyümölcsösökben* a fagy nagy kárt okozott, a korán vetett *törökbuza* megfagyott.

Szerdahelyi tudósítók jelentik: a vetések gyengék, a *szőlő* gyenge, a hajtások a fagy miatt sokat szenvedtek, a *takarmány* közepes.

Csikszeredai tudósítók jelentik: a *vetések* és *termések* általában gyengék.

Tordai tudósítók jelentik: a *vetések* és *termések* állapota silány.

Vajda-hunyadi tudósítók jelentik: a *vetések* általában gyengék, a *gyümölcs-termés* a fagy miatt nagyrészt megsemmisült, a *takarmánynövények* a hideg miatt a növésben gátolva vannak.

Gyergyószentmiklósi tudósítók jelentik: az *őszi vetések* általában gyengék, nagy részét ki kellett szántani és újra vetni, az *árpa* tavaszi vetése még mindig foly, egy rész már ki is kelt, a *hüvelyeseket* most vetik, úgyszintén a *kerti veteményeket* is, a *gyümölcsfák* nagyrészt most rügyeznek, a hideg időjárás miatt nagyban akadályozva vannak úgy ebben, mint némelyek a virágzásban, *takarmányok* gyengék.

Zsibói tudósítók jelentik: a *vetések* állapota kielégítő, a *tengerit* most vetik, a *gyümölcsfákat* a fagy annyira megrongáta, hogy termésre csekély kilátás van, a *szőlő* termésnek a fagy nem ártott annyira, mint a *gyümölcsösöknek*.

Székely-udvarhelyi tudósítók jelentik: a szárazság és hideg szeles időjárás miatt a *vetések* nem gyarapodnak, a *cserezsnye*, *körte* és *nyári alma* termést a fagy megsemmisítette, *széna*-termésre csekély kilátás van.

Krasznai tudósítók jelentik: a *buza* és *rozs* elég jól fejlett, az *árpának* a fagy ártott, a korai *zab* vetések kifagytak, a későbbiek jól fejlődnek, a *tengerit* most vetik, úgyszintén a *hüvelyes* és *kerti* veteményeket, a *gyümölcsfákban* a fagy sok kárt tett s a *szőlő* nagy része is tönkre ment, a *takarmány-növények* aránylag jól fejlődnek.

— **Az Erdélyrészi Gazdatiszti Egyesület** eddig belépett rendes tagjainak a száma immár meghaladja a százat. Az eddig belépett tagoknak névsora a következő:

Alapító tagok: báró Bánffy Ernő, gróf Haller József, Jakab László, báró Jósika Gábor, báró Kemény Pál, Lészai Ferenc, Cs. Szabó József, gróf Teleki Arvéd, gróf Teleki László, Tokaji László. Összesen: 10.

Rendes tagok: Ágh István, Albisi Béla, Babucay János, Balázs Balázs, Balázs Ferenc, Balogh Gergely, Barra Mózes, Bartha Elek, Bartha Jenő, Bartha Károly, Bartha László, Bedőházi Pál, Both György, Buzogány János, Csekő Károly, Csombor István, Csomós Jenő, Csomoss Miklós, Csupor Géza, Darkó Lajos, Deák Ferencz, Deák Sándor, Demeter Lajos, Dióssy Imre, Diószeghy József, Domokos József, Erszényes Lajos, Fábry Gyula, Farkas András, Fejér István, Fekete József, Fikler János, Filipcsy Hugó, Fodor György, Fodor Ödön, Fogarasy József, Gombos József, Gáspár Imre, Gáspár József, Gál Lajos, Gellért Imre, Geréb Ádám, Gidófalvi Antal, Gidófalvi Kálmán, Gocsmán József, Gönczi Mihály, Groisz Ottó, Gyelán János, Hadviger Albert, Hegyoly Endre, Hoffman József, Horváth Pál, id. Irsay József, Issekutz Antal, id. Jeney Lajos, ifj. Jeney Lajos, Karácsony Sándor, Kelemen István,

Kelemen Sámuel, Z. Kiss Ödön, Kovács Béla (Sz. Fenes), Kovács Béla (Sz. Vesszős), Kovács Rezső, László Ferenc, Laurentzi András, Lőfi Endre, Magyary Károly, Marilov Milán, Mózsa Attila, Nagy József, Nagy Miklós, Neményi József, Memes Károly, Paál Domokos, Papp Miklós, Schmidt János, Sigmond Márton, Sebestyén Arthur, Sebesy Árpád, Silló Kálmán, Simó Gábor, Somogyi Ernő, Suba Károly, Szabó T. Károly, Szalma Sándor, Szász Ferenc, Szántó Károly, Székelyhidó Viktor, Sugár Ignác, Sztójka János, Tankó János, Tarsoly Zoltán, Tőkés Lajos, Tóth Zsigmond, Vajna István, Várady Géza, Várallyay József, Varró Gábor, Veress József, Zay Károly, Zayzon Béla. Összesen 101.

Ujból és ez úton is fölkérjük a birtokos és gazdatiszt urakat, hogy tagsági kötelezvényük beküldésével a gazdatiszti egyesületbe való belépésüket minél többen jelentsek be, hogy a legközelebb tartandó választmányi ülésen az egyes finansziális kérdéseket minél nagyobb taglétszám alapján lehessen megoldani.

— **Gróf Kun Koosárd-ünnepély Algyógyon.** E hó 5-én ülték meg Algyógyon a földműves iskola s szászvárosi Kun-collegium nagy alapítójuk 99-ik *névnapját*. A szászvárosi collegium ünnepélyesen fogadtatván a földműves iskolán, az egész ünnepelő gyülekezet felvonult a néhai nagy gróf sziklasírjához, ahol hazafias dalok eléneklése után Szentek Dezső, Tankó Béla és Simon Ferenc tanárok ünnepi beszédeitől épült az ifjuság lelke. Délben bankett volt, a melyen a királyra Simon igazgató mondott köszöntőt, a nagy alapító emlékét pedig Gáspár József algyógyi igazgató méltatta fekkölt szavakkal. A délután folyamán megnézte az ifjuság az iskola gazdasági telepeit, museumát, kertjét: s felvidult szívvel és lélekkel hagyta oda Algyógy bájos völgyét.

— **Növénytermelési kísérletek az erdélyi részeken.** A magyar-óvári m. kir. növénytermelési kísérleti állomás jelen évben az erdélyi részeken is bővebben végez arra vállalkozó gazdákkal, új növényfélésekkel való kísérletezést és pedig *tót árpával* Kolozs-Borsán, Cintoson, Bonchidán, Maros-Németin, Csapon; *takarmányrépafélékkel* Maros-Németin, Kis-Sármáson; *teengerivel* Gálfalván s végül *rétmütrá-*

gyázási kísérlettel Kolozs-Borsán, Bonchidán, Aranyos-Lónán, Magyar-Palatkán, Harasztoson, Pókafalván, Tordán, Abosfalván, Mező-Szengyelen, Kolozsváron, Diódon, Udvarhelyen, Bodolán, Borgóprundon, Gyéres-Szent-Királyon és Száván folyik. A kísérletek ellenőrzésével a kolozsvári gazd. vándor tanár bizatott meg. Kérjük a kísérletező gazdákat, hogy annak idején nekünk is számeljának be az eredményről.

— **A székely kisgazdák segítése.** A múlt évi gyöngye termés miatt a földművelésügyi miniszter az ország különböző vidékein a kisgazdák között nagyobb mennyiségű kedvezményes vetőmagot osztatott ki. Jelentékenyen segítette különösen a székely kisgazdákat, akik között 32.000 korona értékű vetőmagot osztatott ki, mivel a múlt évi termés oly silány volt, hogy sok kisgazda az állami támogatás nélkül a tavaszi vetést is alig kezdhette volna meg.

— **Segély.** A szőlőtermelés fellendülésére Darányi földművelésügyi miniszter 3 millió amerikai szőlővesszőt, 516.000 oltványt, 655 ezer európai szőlővesszőt, 660 mm. szénkéneget, 24 darab szénkénege-fecskendőt, 12 peronospora permetezőt, 882.000 darab szőlőkarót osztatott ki a kis existenciák példaadó tevékenységének istápolására.

— **Kedvezményes utazás a pünkösdi ünnepekre.** A pünkösdi ünnepek alkalmából az államvasutak, valamint a kassa-oderbergi vasut magyar vonalainak összes állomásairól Budapestre mérsékelt áru menetérti jegyeket adnak ki olyképp, hogy az utasok az I. kocsi-osztályban két II. osztályu, a II. kocsi-osztályban két III. osztályu egész jeggyel, a III. osztályban pedig egy II. osztályu rendes áru menetjeggyel Budapestre és vissza utazhatnak. Gyermekeknek külön kedvezményt nem adnak.

— **Az alkoholizmus ellen.** A svájci szesz monopóliumra vonatkozó törvény szerint a jövedelem tíz százaléka az alkohol elleni küzdelemre fordítandó. Ez a tíz százalék 1882-től 1900-ig 5-9 millió frankra rugott. Mennyi üd-
vös alkotást létesítettek ebből, azt mutatja például Zürich kanton jelentése, a mely szerint csak 1900-ban 76 ezer frankot adtak az ifjuság javítására, szegény iskolások segítésére, gyermektelepek, iszákos szanatóriumok,

javító intézetek állítására. Ha a magyar törvényhozás hasonló intézkedésre szánna el magát és kimondaná, hogy a szesz és szeszitalmérés adóból, mely évente 80—85 millió korona, tíz százalékot a szociális bajok gyógyítására kell fordítani, pár év alatt más képe lenne Magyarországnak.

— **A budapesti kertészeti kiállítás,** mint tudósítónk értesít, nemcsak a nagyközönség, hanem a legelső szaktekintélyek véleményei szerint minden eddigit felülmul és vetekedik bármely világkiállítással. Ezen siker oroszlánrésze Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedőé, akinek kiállítása oly szép és fenséges, hogy e cég tulajdonosa nem győzi fogadni az elismerő nyilatkozatokat, melyek valóságos ovációszámba mennek. A megnyitás napján József főherceg személyesen gratulált Mauthner Ödönnek és bemutatta Klotild főhercegnőnek. Kedden ő felsége is meglátogatta a kiállítást és minden egyes csoportnál elismerését fejezte ki Mauthnernek. E világhírű cég, mely eddig 22 külföldi kiállításon az első díjakat vitte el, ezuttal versenyen kívül jelent meg, hogy mellette főképp a vidéki cégek is érvényesülhessenek, sőt ő maga is 3 tiszteletdíjat ajánlott fel a kiállítás ügye érdekében. Mauthner csoportjai 15 főhelyet foglalnak el az iparcsarnokban és az előtte levő területen. Olyan gazdag babér erdőt, pálmaligetet és szindus virágokat még nem látott a budapesti közönség, a minőt Mauthner varázsolt oda. Kiállított többi között viruló 1000 Crimson Rambler rózsát, 3000 nagyvirágú Cineráriát, több mint 4000 babérfát, melyek a kiállítás után eladásra kerülnek. 800 szegfüt 175 változatban stb. stb. Még a szakemberek is odanyilatkoztak: »tudjuk, hogy Mauthner nagy, de hogy ilyet is tud nyújtani, az már igazán páratlan!« A zsüri egész zavarban volt, hogy mivel fejezze ki elismerését és megbizta az elnökséget, hogy magaslató hangu levélben mondjon köszönetet Mauthnernek, amiért a kiállítást oly magas színvonalra emelte.

— **Az osztrák margarin-törvények.** Az osztrák margarin-törvény, amely 1901. év októberében lett szentesítve, folyó évi május hó elején lépett életbe s kiterjed a vaj, sajt, vajzsir, sertészsir és ezek pótszereinek forgalomba hozatalára. A törvény kimondja: hogy pótszerekül tekintetnek a margarin, margarinzsir, margarinsajt, oleomargarin és a mesterségesen előállított s főzésre alkalmas zsir. A törvény értelmében tiltva van a keveréksziroknak el-

HA télen át sok tojást,
több és jobb tejet,
diisznóinak gyors hizását
és erősödését,
növendékmarháinak szép
vonómarháinak kitaró erejét
óhajtja,

úgy mást ne tegyen, mint keverjen a takarmány közé **Barthel-féle**

takarmánymeszet.

Az ezzel járó csekély kiadást soh'se fogja megbánni. Leírását is készséggel küldi

(805.)

Barthel Mihály és Tsa.
Bécs, X., Keplergasse 20.

Magyar levelezés!

Az Erdélyi Gazdasági Egylet

Állandó Gazdasági Gépművelése

(Mintakiállítás.)

— **Kolozsvárt** —

— megtekinthető a sétatéri kiállítási helyiségekben. —

(576.)

„Grand Prix“ (a legnagyobb kitüntetés)
a párisi világkiállításon.

Alfa Separator R. J.

Iroda: Budapest, V., Báthory-utca 4.

Syár: Budapest, V., Petneházy-utca 6/8.

Tejgazdasági Gépgyár.

Szállít tejgazdasági eszközöket és gépeket!
Tehénészetek, tejgazdasági telepek, tejszövetke-
zetek berendezése!

Mindig friss sajtoltó por és folyékony oltó!

Több mint 500 első díj!!!

Arjegyzékkel, költségvetéssel, utbaigazítással
készséggel szolgálatunk.

adása s a házalás a főntemlitett öt pótszerrel. Az előállítás és eladása a surrogatónak a vaj, sajt és zsiroktól teljesen különállóság kell történnie s ezért azok pontos fölírással látandók el, hogy összetéveszthetők ne legyenek. A csomagolásnál a törvény értelmében az említett pótszereket tartalmazó hordók, csomagok élénk vörös sávval látandók el s fölírásuk épp úgy, mint a csomagolás módja úgy a margarin, mint a margarinsajtnak a törvényben meg van adva. Azonkívül a margarin,

margarinzsir, oleomargarin és margarinsajt eladóknál mindig egy próbamennyiség kell, hogy készen legyen, azon célból, hogy a vegyi vizsgálat és esetleg a hamisítás könnyen ellenőrizhető legyen. A törvény elleni kihágás szigorú pénzbüntetést és szabadságvesztést von maga után. Az osztrák margarin-törvény, mint az elmondottakból is látható, nagyban van hivatva az ottani tejgazdaságoknak védelmet biztosítani s úgy a termelők, miként a fogyasztó közönség csak örömmel fogadhatja e törvényt.

ERDELYRÉSZI PIACI ÁRAK.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet számára küldött eredeti tudósítások alapján.

Az árú és a mérték-egység megnevezése:		Kolozsvár	Nagy-Enyed	Cy.-Fehérvár	Zilah	Sz.-Régen	Medgyes	Szászváros	Szamosujvár	Cyergyó-Sz.-Miklós	Zsibó	Sz.-Keresztúr	Kraszna	Nagy-Szeben	Hátszeg	Csik-Szereda	Makfalva
Buza I.	q.	18-	17:30	18-	15-	18:60	16-	18:60	10-	17-			16-	17:44	14-		
Buza II.	q.	16-	2:60	17:20	14-	18:00	15:50	16:40	15:00	15-	2:90	2:40		2:72		2:60	2:70
Rozs	q.	13-	16:60	17:20	14-	18:00	15:50	16:40	15:00	15-	2:40	2-		17:11	13-	2:40	2:40
Árpa	q.	12:60	13:50	14:30	12-	13:00	13-	13-	11-	14-	1:60	1:60	10-	12:29	10-	2:20	1:90
Zab	q.	12:60	12:30		9-	10:60	12-		11-	14-			9-	12:06		2-	
Tengeri I.	q.	10:10	12:80	13:80	12-	12:00	12-	14-	12-	16-	1:12	1-	11-	1:04	6-	1:90	1:10
Tengeri II.	q.	10-	1:20								1:90	1:64		1:68	9-	2-	1:76
Paszuly, fehér	q.	20-	11:30	11:20	12-	10:00	11-	11:20	9:50	13-						1:90	1:70
Lencse	q.	46	1:70								1:80						
Borsó	q.	38	1:50														
Köles	q.	30															
Burgonya	q.	9:30															
Sárgarépa	q.		0:80	1:60													
Hagyma	q.					1:20											
Káposzta	100 drb.	-22	-40	-60	-60	-40	-60	-40	-36	-40	-40	-20			-50	-80	-28
Alma, nyári	q.																
Alma, téli	q.					2:40											
Alma, tömeg árú	q.																
Szilva beszteczel	q.																
Dió	q.			2:70		3:20					2:80	2-		34-	40-	2-	3-
Bor, közöns. aszt. új	hl.	36	24-	40-		44	60								50	50	
Bor, jobb asztali új	»	48	30	50-		48	80								60	60	
Bor, pecsenye új	»	60	50			56	100								60	60	
Bor, csemegé új	»	80	80			80	140										
Almabor új	»		85			100									100		
Sepró pálinka új	»	240-				50											
Törköly pálinka új	»		180			160											
Szilvórium új	»		150			140											
Marhahús, főzni való	kg.	0:96	0:80	0:80	0:80	0:64	0:80	0:80	-80	-80	0:80	-80	-80	0:88	-80	0:80	-80
Borjúhús	»		0:72	0:80	0:72	0:72	0:80	1-	-80	1-	-88	-84	0:60	0:80	0:88	-88	
Sertéshús	»	0:88	0:88	0:96	0:88	0:80	0:96	0:80	0:96	-84	-90	-88	-86	0:96	0:96	0:88	-88
Egy bárány	drb.	6-	4-	5-	4:00	2:40	7-	2:40	4:60	4:40	3-	4-	3-	4-	5-	4:20	
Egy malac	»		5-	4-	3:00	2:40	3-	2:80	3:50	5:20	0:80	1:20	1:20	2-	2-	-80	
Egy pár csirke	pár		1-	-80	0:70	1:20	1:20										
Tehéntej	liter	0:18	0:24	0:16	0:16	0:16	0:18	0:16	-20	0:15	0:12		0:16	0:14	0:16	0:24	
Juh tej	kg.		0:90	2:12	-96	1:28	0:90	1:12	-96	-96	1-			1:28	-80		
Vaj	»		1:60	1:40	2-	2:00	0:70	1:20	2-	2-	1:20		1:20	1:60	2-		
Tojás	10 drb.		0:40	0:40	0:40	0:40	0:38	0:40	-40	0:40	0:36		-30	0:40	0:40	-40	0:25
Igás ló páronként	2 drb.				140		240		200		260	300				2-500	
Kocsi ló	»				300		600		400		410	600				3-600	
Igás ökör	»		360		500		560		280		600	600				3-600	
Borjas tehén	1 drb.		150		200		220		1000		260					160	
Egy éves borjú	»		60		60						110					-50	
Sertés, öreg	drb.		50		50						45						
Eves süldő	»		30		40						18-						
Sertés, öreg	kg.																
Eves süldő	»																
Juh, anya	1 drb.				20						14-						
Raczká gyapju	q.										140						
Cigája	»																
Finomabb gyapju	»																
Komló	q.																
Réti széna	q.	6:50	10		24		15-	16-	10-	24-	25-		15	8-	20-	20	
Mesterséges széna	»		4:00				14-	14-	10-	22:10							
Őszi szalma	»				5		6-	8-	9-	10-							
Tavaszi szalma	»	4:50															
Istálló trágya	»				-50												
Lóhermag I.	q.				140		150	110	112	110				140	160	110	
Lóhermag II.	»				120		140	90	88-					120	100	100	
Luczernamag	»				180		160		110	130				165	100		
Baltacziromag	»						25		26-								
Hükkönymag	»						16	16-	16-	12-						300	
Kendermag	»						19:40	20-	18-	6:30							
Répamag	»				120		120			60-						100	
Bukkfa, hasáb	km.	6:30	5:60		4:00	5-	5-	5-	4:80	5-		4-					
Tölgy, hasáb	»		5:00			3-	3-	3-	4:20								

A mezőgazdaság a párisi nemzetközi kiállításon. Irta: *Krolopp Hugó*. Ezen cím alatt kitünő szakmunka hagyta el a sajtót. Szerzője nemcsak az 1900. évi párisi nemzetközi kiállításon szerzett tapasztalatait, a látottakat és hallottakat közli velünk, — nemcsak egyszerűen leírja a kiállított tárgyakat — hanem az illető országokban szerzett személyes tapasztalataival is beszámol és pedig oly formában, hogy az egyes országok mezőgazdasági viszonyai között párhuzamot von, összehasonlítja azokat egymással s igen helyes kritikával vonja le a tanulságot Magyarországra nézve. Intézményeinek és termelési viszonyainak kialakulásáról épp ezért szól az utolsó helyen. A kiállításon a haladás e nagy versenyterén lefolyt küzdelemben, a melyben a résztvevő államok között Franciaország, Belgium, Dánia, Oroszország, Románia, Bulgária, Ausztria, Németország és Magyarország mezőgazdasági viszonyainak leírását tartalmazza a kis szakkönyv, örömmel konstatálhatjuk, hogy hazánk, — dacára annak, hogy ez volt első nagy szereplése, — dicsőséggel állta meg helyét. A tárgyilagos irányban megírt szakmunkát melegen ajánljuk a megvételre. Megrendelhető a szerzőnél Magyar-Ovárott. Ára bérmentes küldéssel 1 k. 10 f.

Nevető örökösök. Nem rég halt meg B. máv. tisztviselő, ki az utóbbi években uri módon élt és ez az életmód mindenki előtt rejtély maradt, annál is inkább, mert a csekély nyugdíjból nem juthatott a költséges élvezetekre. Az örökösök kíváncsian lesték a végrendelet tartalmát. De ebben csalódtak. Nem maradt se pénz, se értékpapír. Ellenben csakhamar rábukkantak a jövedelmi forrásra, mely az elhunytat éveken át ellátta pénzzel. Kis jegyzőkönyvnek egy pár oldalán a **Török A. és Társa** név volt feljegyezve és a jegyzetek magyaros része bebizonyította, hogy B rövid egy pár év alatt sok kisebb nyeresémen kívül négyszer tekintélyes összeget, köztük két főnyereményt, nyert Török A. és Társa cégnél, kinek Teréz-körút 46., Váci-körút 4., Múzeum-körút 11., Erzsébet-körút 54. és Kerepesi-út 32. alatt vannak a banküzletei. A további kutatások alkalmával egy lexikon egy 300.000 koronáról szóló bankletéti elismervényt és egy osztályorsjegyet találtak az örökösök. A véletlen úgy hozta magával, hogy ez a sorsjegy is nagy összeget nyert Török bankházában. Elképzelhető, hogy az eddigi szomorú örökösök arca mint derült ki a nem várt nagy örökség felfedezése folytán.

NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KOLOSZVARTT
Deák Ferencz-utca (ezelőtt: Belközép-u.) 37. sz. alatt (Korbuly-ház) olcsó jelzalog és váltókölcsonöket nyújt és **BETÉTRE 5% SZÁZALÉK KAMATOT AD.** (412.)

A Magyar Jelzalog-Hitelbank
Képviselősege Kolozsvartt
(Jókai-utca 2. sz., gr. Rhédey-ház, I. em.)
Az intézet alapitokéje 30 millió korona.

4%-os és 4 1/2 %-os
Zaloglevélkölcsonöket
nyújt és pedig 4%-os kölcsönt földbirtokra: **50 évi törlesztéssel 5 százaléknál,**
nagyobb városokban fekvő házakra 40 évi törlesztéssel 5-40 százaléknál évi részletfizetés mellett és magasabb leszámítási árfolyam mellett 4 1/2 %-os zaloglevélkölcsonöket földbirtokra 50 évi törlesztéssel 5-40 százaléknál és nagyobb városokban fekvő házakra 42 1/2 évi törlesztéssel 5-65 %-os évi részletfizetés mellett.

A jelzalogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve az Erdélyi Gazdasági Egylet bizalmi férfiai adnak véleményét. (1.)

A bank képviselőségénél kaphatók 4% és 4 1/2 %-os zaloglevelek, 3%-os és 4%-os nyeresémenykötvények

A LAFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:
Felelős szerkesztő és kiadó:
TOKAJI LÁSZLÓ.
Társzerkesztő:
JAKAB LÁSZLÓ.
Segéd-szerkesztő:
ÉBER ERNŐ.
AZ ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA.

Előfizetési Felhívás!

Erdélyi hazarészünk legfüggetlenebb, legélénkebb és legolcsóbb politikai napi lapja

az

„UJSÁG”

Független, mert tisztán az a közönség tartja fenn, amely *Magyarország teljes kormányzati és anyagi függetlenségeért lelkesül*. Senki mástól anyagi segílyt nem kap. Épen ezért korlátok, melléktekintetek nem kötik és nem vezetnek közéleti akcióinál.

Legélénkebb, mert a legjobb erőkből álló munkatársgárdája van és leggyorsabb, mert *éjjeli lap lévén, már a reggeli gyorsvonat szétviszi az egész Erdélybe s így az összes budapesti lapokat egy nappal, a kolozsváriakat pedig egy fél nappal megelőzi*.

Legolcsóbb, mert *míg a többi lapok előfizetési ára évi 28 és 32 korona, addig*

az „UJSÁG” előfizetési ára

egész évre csak: 24 korona.

félévre „ 12 „

negyedévre „ 6 „

egy hónapra „ 2 „

Ilyen előfizetési árral indult már kezdetben és ez is egyik oka annak, hogy a lap előfizetői a legnagyobb arányban szaporodtak.

Az „Ujság” felelős szerkesztését december 29-től **Dr. Papp József** kolozsvári ügyvéd vette át, a kit munkásságában számos kolozsvári és vidéki közéleti férfit támogat.

Az „Ujság” — politikai és társadalmi akciói mellett — *kiváló gondot fordít a köz- és mezőgazdasági érdekek megfelelő, alapos és helyes irányu szolgálatára is. Ily tárgyú rovatait a legjelesebb helyi és fővárosi szakemberek látják el közleményekkel.*

Előfizetési pénzek utalványlapon

„Az „UJSÁG” kiadóhivatalának

Kolozsvártt”

(781.)

czimen küldendők.

==== Mutatványszám ingyen küldetik. ====

Marcinkiewicz Ignác

férfi ruha-szabó

Kolozsvárt, Deák Ferenc-utca 3. sz.

Ajánlja 20 év óta fennálló s a mai kor és divat követelményeinek teljesen megfelelően berendezett

férfi-szabó-üzletét.

Raktáron tart nagyon szép hazai, valamint valódi angol, francia és külföldi szövetujdonságokat.

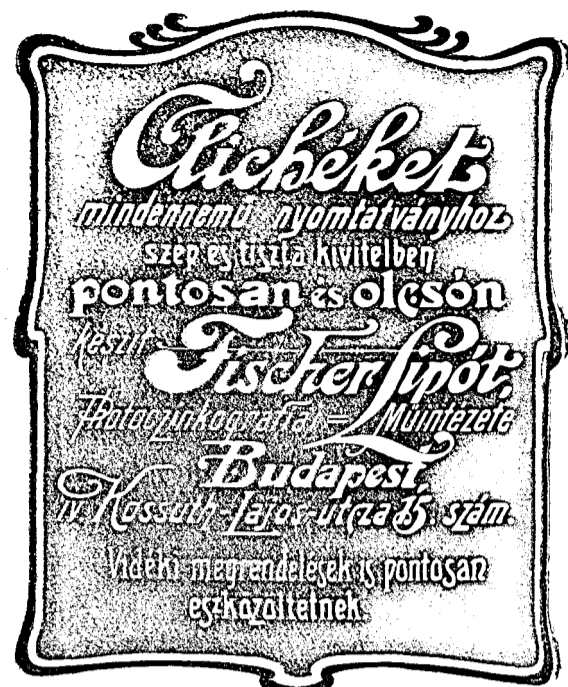
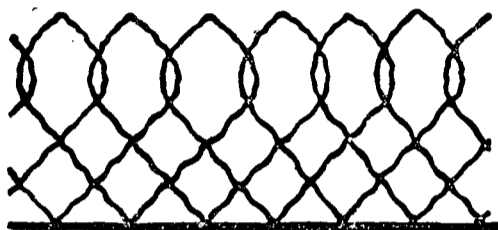
Ugy a helyi, mint a vidéki megrendeléseket szakszerű munkával pontosan és olcsón teljesít.

(810.)

LÉBER GYULA

első erdélyi sodrony szövet-fonat és szifa-áru gyára
KOLOZSVÁRT, Egyetem-utca 12. szám.
Telefon 439.

Ajánlja minden e szakba vágó munkáit, ugymint: kertek erdők, vadaskertek, szőlők, sírhelyek, stb. bekerítéséhez való Gép-sodrony-fonatait, majorsági udvarok fonattal való bevonását; pincze, padlás, felső világossági-magtar és cseskamra adiakok rostelyzatát, acutanyorosták, szén, koks, kavics válogatásához; szikrafogók gépekhez. Zöldre festett légy szövet, szelelő és löherrosták. Backer-féle rosták és egyébféle használatra vas-, réz- és czinszövetek, Kruppa-sodrony szegélyzetek, aczél tüskés sodrony-kertek s. a. t. bekerítésére. Különféle mintákban, fakeretbe foglalt rosták és sziták, ruganyos ágybetétek (mátrác), sodrony-lábtörölők. Képes árjegyzékkel kívánatra ingyen és bérmentve szolgálók. (339.)

(780.)

Nagy képes Világtörténet

Képes diszmű a művelt közönség számára.

ÁLDÁSSY ANTAL, BOROVSKY SAMU, FOGARASSY ALBERT, GERÉB JÓZSEF, GOLDZIER IGNÁC, GYOMLAY GYULA, MIKA SÁNDOR

közreműködésével szerkeszti: (156)

MARCZALI HENRIK.

Mintegy 25⁰ szöveggéppel, 500 műemlékkel, 60 színes műlappal, 50 történeti térképpel, 8500 szövegoldallal.

Megjelenik tizenkét kötetben

famentes, tehát soha meg nem sárguló papíron.

Egy-egy kötet ára

rendkívüli díszes félbőr-kötésben, bőrháttal és vászontáblával

8 frt.

Minden négy hóban egy-egy kötet jelenik meg.

Megjelenik füzetes kiadásban is 240 füzetben.

Több füzet semmikép sem lesz.

Hetenként egy füzet fog közrebeocsáttatni.

Egy-egy füzet ára: 30 kr.

A füzetes kiadásban díszes bekötési táblák szállíttatnak.

A Nagy Képes Világtörténet megszerezhető:

- Füzetes kiadásban hetenkénti 30 kros füzetekben minden rendes hazai könyvtárban.
- Kötetes kiadásban 12 kötetben, 8 frtjával;
 - kötetenként utánvétellel bérmentve,
 - havi 1 frt 50 kros részletfizetésre.

A rendelések helyi könyvkereskedőkhöz vagy alólikt kiadókhöz intézendők.

Tájékoztató képes prospektust
vagy
mutatványfüzetet

ingyen és bérmentve

küld a mű kiadóhivatala:

BUDAPEST, VIII., Üllői-ut 18. szám.

A Nagy Képes Világtörténet célja.

Jelen munkával az első nagy világtörténeti mű jelenik meg magyar nyelven. Tervében, céljában, eszközeiben, alakjában és terjedelmében egyaránt nagy és jelentős ez a vállalkozás. A magyar tudomány nyujta a magyar közönségnek az élet könyvét, a világtörténetet. Nemzeti művelődésünkre fontos mozzanat ez. Egy régi hiány pótlása, egy régi szükség kielégítése, egy régi kötelesség teljesítése.

A Nagy Képes Világtörténet illusztrációi.

A Nagy Képes Világtörténet összes illusztrációi kizárólag egykoru vagy korhű ábrázolatok lesznek. Képes mellékletei, történeti térképei, a szöveg közé nyomott rajzokkal és írásművelatokkal a Világtörténet egy olyan kicsinyített historiai muzeumot nyujtanak az előfizetőnek, a minőt a maga valójában lehetetlen beszerezni. Ezek a nagy európai muzeumokból, családi és nyilvános könyvtárakból és levéltárakból, építészeti műemekekről egybegyűjtött s a legnagyobb műszaki tökéletességgel reprodukált illusztrációk rendkívül emelik a mű becsét, az egésznek művészi értéket adnak.

Ez a tizenkét kötet a legfényesebb magyar könyvek közé tartozik. Ez a tizenkét hatalmas könyv arra való, hogy nemzetünk minden műveltjének tanítója, barátja, tanácsadója, minden uri háznak ékessége legyen. A mű kiadására egyesült két könyvkiadó intézet bizalommal ajánlja tehát nagy, magyar vállalatát a nagy magyar közönségnek.

Franklin Társulat,

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.

Révai Testvérek,

irodalmi intézet részvénytársaság.

Előfizető gyűjtők sziveskedjenek a kiadóhivatalhoz fordulni.

Az állat-praeparatumok teljesen molymentesek.

Állatok minden fajának kitérésére vállalkozik.

Katona Mihály

nyilv. állatpraeparáló és tanszerkészítő intézete

BUDAPEST, József-körút 13.

Emlősök és madarak természetbűn a legújabb módszerrel (modellrozással) készíttetnek: szabben, jobban, mint bármely hasonló intézetben.

Budapest 1900: állami érem.

Az állatok kitérésére nagyság szerint kerül:

EMLŐSÖK:

Egérnagysága	0.80—1 frt	Pintynagysága	0.80—1 frt
Menyét	2 "	Galambnagysága	2 "
Nyest	5 "	Erdei bagoly	3 "
Róka	9 "	Nagy suhuly (Uhu)	6 "
Vaddisznófej	15—20 "	Sas (nagy)	12 "
Szarvasfej	35—40 "	Keselyű	12 "
Siketfajdkakas dűrgő helyzetben	ágon, faldiszlül		10 "
Nyir	" erdő részlet		
	utánzó álvány		7 "
Siketfajd fej és farkok faragott tablettán			6 "
Nyir	" " " " " "		4 "

MADARAK:

Az intézetben készülnek mindenféle vadászati tropheák, kisebb nagyobb biológiai csoportok, függő vadak, emlős fejek; művészileg faragott tablettákon, mint szobadiszek, madarak, mint faldiszek, emlősbőrök tepicheknek természetbűn utánzott fejekkel. **Óz, szarvas agancsok** mondirozása tablettákra, levett agancsok koponyautáztatokra helyezése és minden egyéb praeparatori munkák művészi és gondos kivitele jutányosan számítatnak.

Az intézet kitérésére célra frissen lőtt ritkább állatokat minden időben vásárol: sas-fajokat, fajdkakasokat, uhu és tuzokat. Medvét és medve-bocsot, hiuzt, vadmacskát, vidrát és farkast. E fajok élve is szállíthatók, a legmagasabb árákkal lesznek fizetve. (886.)

Kishirdetések felvételnek (minden héten csütörtök délig): a kiadóhivatalnál, Kolozsvárt, Deák-Ferencz-utca 13. sz., emelet.

Előre fizetendő

KIS HIRDETESEK.

Levélbeli tudakozásokra felvilágosítást ad a kiadóhivatal, ha a szükséges válasz-levélbélyeg mellékelteik.

Ezen rovatban minden 20 cm., vagy ennél kisebb területű — 50 szóig terjedő — hirdetés egyszeri közlése 1 koronába kerül. Egész évi (52-szeri) közlés ára: 48 korona mely évnegyedenként, vagy havonként is fizethető. A hirdetés legkönnyebben megrendelhető utalványlapon, melyre a szöveg is felírható. A jelzett mennyiségen felül minden szó 4 fillér, vagy minden cm. 5 fillér. Tudakozásoknál csak a kishirdetések számára kell hivatkozni. Támpéldány csak egy küldetik.

Alkalmazást keresők

Gazdatiszti állást keres, vagy ideiglenes munkát is elfogad igen ügyes gyakorlati gazda. Czime 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.

Különtélek.

Gyümölcsfa 829

keféket, valamint egyéb kefe és seprőárút

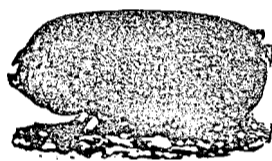
gazdasági, ipari és háztartási célra ajánl:

Wiszoky és Társa kefeárú gyára Budapest, VI. Király-utca 66. sz. Árjegyzékkel kívánatra szolgálunk.

B. Bak Lajos Öcsész. és kir. Fensége Klotild főhercegnő udvari szállítója és az arany koronás kereszt birtokosa műbutor és épületasztalos munkák és parquette gyári üzlete Kolozsvárt. Alapított: 1869. (845.)

(543.)

Telivér Poland Kina

süldők, koczák és kanok, renyésztsére alkalmas, szép és fejlett példányok 8-9 hónaposak eladók. Ugy szintén tavaszi ellésből származó malacokra előjegyzést elfogadok. Szállítás 3 hónapos kortól kezdve.

Tudakozódások: Ordódyne Malláth Gizella Budapest, IV., Muzeum-körut 7. szám. (748.)

Simonfi István mezőgazdasági gépgyára, vas- és fémöntődéje Kolozsvárt. Kultorda-u. 48. szám. Telefon 85. sz. Kívánatra árjegyzék és költségszámítás bérmentve küldetik. (464.)

Páris-Grand-Prix!

Gr. Teleki Arvéd drassói uradalmában up. Koneza, Alsófehérvármegye kaphatók:

gyorsfejlődésű, kiválóan edzett, az ország minden részében előnyösen ismert

magyar bikák,

100 drb. magyar igásökor,

az általános kedvelt

oberndorfi répamag,

rendkívül előnyös árban,

továbbá pekingi kacsák,

amerikai diócsemeték, sorfák.

(775.)

Eladó 2 drb.

Poland Kina tenyészkoca

Czim G. G. alatt a kiadóban. (1001.)

4 törzs

Plymouth Rock tyúk

Eladó.

Áruk 50 korona.

Cim a kiadóhivatalban. (1003.)

Egy erdélyi, állattenyésztésre fektetett kisebb gazdaságban az ispáni állás azonnal betöltendő. Irás, olvasás és számadásnak egyszerű elemi 4 művelétének tudásán kívül, fősúly a józan élet, korán kelés, szorgalom, erélyesség, pontosság és feltétlen megbízhatóságra fektetetik, hogy jelzett tulajdonokkal a szokott rendet, utasítás szerint fenntarthassa. Bizonyítvány másolatok és fizetési igények megjelölésével ellátott folyamodványok Sperker Ferenchez Szent-Demeter, u. p. Nagykend (Udvarhelym.) küldendők. 888.

Hantz Sándor könyvkötő.

Ezelőtt Hantz György társa. Kolozsvárt, Jókai-utca 2. szám.

E szakmához tartozó munkákat versenyt felülmúló izléssel tartósan és olcsó árért készítik. Fizetések fél vagy egész évi elszámolásra történhetnek. (555.)

A címre kérem vigyázni.

Kovácsnak ajánljuk teljesen képzett gyári kovácssegéd uradalmakba. Czime 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.

Kovácsolt és öntött vascsövek gáz-, víz- és gőz-vezetékhez,

kutcsövek, kazán és locomobil-forrcsövek, gőzfűtési és karimás csövek, mindennemű furócsövek, réz, öntöttvas és zománczott árúk, felszerelések gáz, víz s gőzvezetékhez, szerszámok, vörösrézlemezok és árúk

legolcsóbb árakon beszerezhető

HASENÖRL EDÉ-nél BUDAPEST, VI., Teréz-körut 34. Árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek.

Szivattyúk MÉRLEGEK,

minden neme házi és nyílvános czélokra a mezőgazdaság, építkezés- és iparnál.

legújabb javított rendszerű fűzőes, százados és hídmerlegek fából és vasból, kereskedelmi, közlekedési, gyári, mezőgazdasági és ipari czélokra.

Szivattyu s gépgyártási betéti társaság.

Embermérlegek, mérlegek házihasználatra. 875.

W. Garvens, Wien, I., Schwarzenbergstrasse 6. || Árjegyzék ingyen és bérmentve. I., Wallfischgasse 14.

A magy. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége

BUDAPEST. Váci-körut 32. szám.

ajánlja a magy. kir. államvasutak gépgyárában készült

4, 6, 8, 10 és 12 lóerejű GÖZGÉPLŐ-KÉSZLETEIT, 14, 16 és 20 lóerejű COMPOUND-LOCOMOBILJAIT, és végre

876.

Millennium

legújabb szerkezetű fűkaszáló-, marokrakó- és kévekötő aratógépeit,

továbbá: a szab. osztr.-magyar államvasutattársaság resiczai mezőgazdasági gépgyárában készült SACK-rendszerű aczélöntésű ekefevel ellátott EKÉIT és egyéb mezőgazdasági eszközeit.

A magyar kir. államvasutak gépgyárának lokomobil cseplőgép és „MILLENNIUM” aratógép gyártmányai a párisi nemzetközi kiállításon a legnagyobb kitüntetéssel, a GRAND PRIX-t nyerték

Nyujtsunk kezét a szerencsének!

Már sokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt sorsjegy által.

A legesélydúsabb sorsjáték a világon a mi m. kir. osztálysorsjátékunk.
100.000 sorsjegyre 50.000 pénznyeremény jut.

Legnagyobb nyeremény esetleg

1.000.000 korona.

1 jutalom 600.000, 1 nyeremény 400.000, 200.000, 2 à 100.000, 1 à 90.000, 80.000, 70.000, 2 à 60.000, 1 à 40.000, 5 à 30.000, 1 à 25.000, 7 à 20.000, 3 à 15.000, 31 à 10.000, 67 à 5000, 3 à 3000, 432 à 2000, 763 à 1000, 1238 à 500, 90 à 300, 31.700 à 200, 3900 à 170, 4900 à 130, 50 à 100, 3900 à 80, 2900 à 40. Összesen **13.160.000 korona azaz Tizenhárom millió 160.000 korona.**

SZERENCSENAPTÁR.

Január	Február	Március	Április	Május	Június	Július	Augusztus	Szeptember	Október	November	December
K 1 978 S 2 26879 C 3 51378 P 4 65828 S 5 83540	P 1 36451 S 2 53703 C 3 71717 H 4 83953 K 5 10453 S 6 83540	P 1 86676 S 2 17769 C 3 38297 H 4 49571 K 5 83183 S 6 83115	H 1 24212 K 2 48026 S 3 65664 C 4 83493 P 5 95379 S 6 25319	S 1 6556 C 2 35302 H 3 52597 K 4 74377 S 5 83785 C 6 8451	P 1 38290 S 2 57285 C 3 83087 H 4 92740 K 5 23081 S 6 44307	H 1 40453 K 2 64462 S 3 83393 C 4 92740 H 5 23081 K 6 44307	C 1 51617 H 2 70532 S 3 83677 K 4 92740 H 5 23081 K 6 44307	P 1 180641 S 2 284752 C 3 383677 H 4 438179 K 5 56307 S 6 81192	K 1 83261 S 2 91400 C 3 21625 H 4 39900 K 5 64421 S 6 85317	P 1 83540 S 2 2887 C 3 32701 H 4 451630 K 5 65900 S 6 84303	S 1 83953 C 2 10453 H 3 37410 K 4 53722 S 5 79766 C 6 84303

Mikor van születésnapom? Mindenki kísérelje meg szerencsésjét a születésnapjára feljegyzett számmal. Ezen naptárban az év minden egyes napjára más szám van feljegyezve, melyek postafordulattal megrendelés esetén nálunk kaphatók, úgy hogy bárki kiválaszhatja saját számát. Ha időközben e szám elfogyott volna, hasonlót küldünk.

Az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.
 Az 1. osztály eredeti sorsjegyek tervszerű betétjei a következők:
 egy nyolcad (1/8) frt —.75 vagy 1.50 korona egy negyed (1/4) frt 1.50 vagy 3.— korona
 " fél (1/2) frt 3.— " " " " egész (1) frt 6.— " 12.—
 A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összegnek postautalványon való előzetes beküldése ellenében megküldjük. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megbizásokat kérünk azonnal, de legkésőbb **f. évi május hó 22-ig.**

mely napon a húzás kezdetét veszi, közvetlenül hozzánk beküldeni. 878.

FIÓKOK:
 V., Váci-körút 4. **TÖRÖK A.** és **Tsa**
 Muzeum-körút II. **BANKHÁZA.**
 Erzsébet-körút 54. **BUDAPEST, VI., Teréz-körút 46/a.**

Sok és igen nagy nyereményt fizettünk ki nagyrabecsült vevőinknek és pedig rövid idő alatt hat millió koronánál többet.

Megrendelő levél levágandó. **T. TÖRÖK A. és Tsa** bankházának, Budapest.

Ezennel megrendelek a m. kir. szab. osztálysorsjáték 1. osztályához.....darab eredeti osztálysorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt.

A.....korona összeg { utánveendő.
 utalvánnyal küldöm.
 mellékelve bankjegyekben (bélyegeken) } A nem kívánt törlendő.

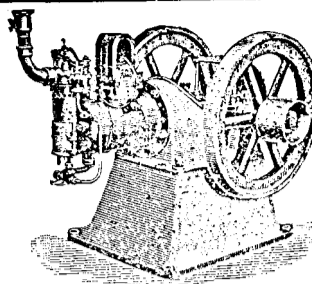
Pontos cím:

Simmenthali üszők

megvételre kerestettek (12—15 drb.)

Levélbeli ajánlatok a kiadóhivatalhoz kéretnek. (1005.)

A gyakorlatban legjobban bevált
benzinmotorok és lokomobilo

(a viláhirű) **BAECHTOLD és Tsa** svájci (Steckborn-i) gyárából kaphatók:
Molnár és Pintér technikai czégnél

BUDAPESTEN, Lipót-körút 7/a.
 Ismerőseinket és rendes vevőinket felkérjük ezen motoroknak működésben való megtekintésére. Érdeklődőknek további felvilágosítással szivesen és azonnal szolgálunk.

Versenyképes áraink szereléssel együtt, vevő állomására szállítva a következők, pl.:

Fekvő motor	10 HP.	5600 korona.
"	20 HP.	7200 "
"	40 HP.	11250 "
Lokomobil	3 HP.	3500 "
"	4 HP.	4200 "
"	6 HP.	5000 "

Ajánlja magát a cég a t. gazdaközönségnek minden a gazdaságban előforduló szükséglet fedezésére szolgáló anyagot, u. m.:

gépolaj, égőolaj, kocsikenőcs, gabnazzsák, kazaltakaró, repce és cséplőnyvák, gép és eke alkatrészek, gépszijak stb. legolcsóbb árak, pontos és szolid kiszolgálás mellett szállítani. (864)

1901. évi forgalom 26000 mmáza.
Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét

a budapesti gyapju-aukciókra,

melyek idei első sorozata **folyó évi július hó 9-én** veszi kezdetét.
 Az aukciókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek.
 Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:
Gyapjuárverési vállalat (789.)
HELLER M. ÉS TÁRSA
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 13.

FISCHER PÉTER és Társa

cs. és kir. udvari szállítók
mű, és kötszer-gyárosok
BUDAPESTEN.

Raktár és gyár: IV. Kossuth Lajos-utca 6.

Ajánlják mindennemű állatorvosi mű- és kötszerrel dúsan felszerelt raktárukat, mely mindenféle újabb szerkezetű sebészi, szülészi, boncztoni, patkolástani és más állatgyógyászati czélokra szükséges eszközöket tartalmaz.

1902. évi árjegyzéket kívánatra küldünk. *Beszközők javítása és átalakítása is elvállaltatik.* (841.)